

HÜKÜM

Anlayışta ve Anlatışta, Fikirde ve Harekette Sadece İslâm

Kamil ŞENOCAK: Dinsiz
Bir Adama "Efendi" Denmez!
39 Ali ULVI

Yıl: 9 - Sayı: 104 - Hicri: Muharrem 1443 / Miladi: Ağustos 2021- 12 TL

İSLÂM'A TALEBE OLAN BEŞERİYETE MUALLİM OLUR

İhsan ŞENOCAK

1

Allah Rasulü'ne Talebe Olan
Beşeriyete Muallim Olur

Ahmet AÇIKGÖZ

8

Şifa Reçete Değil,
Alınan İlahtır

Mustafa ÖZCAN

20

Ahırzamanın Diliminin Hangi Durduğundayız:
Siyahın İçinki Beyaz

Selim SEYHAN

27

Müslümanın Kardan Beyaz Elbisesi: İffet

Ömer Faruk KORKMAZ

31

İhtilâfın Rahmet Olabilmesi
İçin Ölçüler Nelerdir?

İçindekiler

1

**Allah Rasulü'ne Talebe Olan
Beşeriyete Muallim Olur**
İhsan ŞENOC AK

8

**Şifa Reçete Değ il,
Alınan İlaç tadır**
Ahmet AÇIKGÖZ

14

**Kur'an'ın
Şahitleri**
Musab KAFKAS

20

**Âhırzamanın Diliminin Hangi Durağında yız:
Siyahın İçinki Beyaz**
Mustafa ÖZCAN

27

**Müslümanın Kardan Beyaz
Elbisesi: İffet**
Selim SEYHAN

31

**İhtilâfın Rahmet Olabilmesi
İçin Ölçüler Nelerdir?**
Ömer Faruk KORKMAZ

36

**Üç Tür
Bilgi**
Cihad AYAN

39

**Kamil ŞENOC AK: Dinsiz
Bir Adama "Efendi" Denmez!**
Ali ULVİ

HÜKÜM dergisi Gazetesi

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Abdullah KADIOĞ LU

Genel Yayın Yönetmeni
Muhammed Fatih DEMİRTÜRK

Yayın Danışmanı
İhsan ŞENOC AK

Editör
Feyzullah TAT

Yayın Kurulu
Selim SEYHAN
Mehmet BÜYÜKMUTU
Ahmet YAZICI
Abdullah KADIOĞ LU
Burhan YILDIRIM

Hukuk Danışmanı
Huzeyfe Furkan KARAKUŞ
M. Mansur KARADAĞ

Tashih
Davut ÖZKALSIN

Grafik - Tasarım
İFAM-MEDYA

Kapak
Nureddin Oğuzhan AKOĞ UZ

Dağıtım Sorumlusu
Cep: 0530 185 86 37

İletişim
E-mail: hukumdergisi@outlook.com.tr
www.hukumdergisi.com

Yönetim Yeri
Karagömrük Mah. Zeynelağa sk. 121
Fatih/İstanbul

Yayın Türü
Yaygın Süreli

Baskı
ŞENYILDIZ MATBAACILIK
Gümüşsuyu cad. Işık Sanayi Sitesi No. 19
c Blok 102 Topkapı/ İstanbul
T. 0212 4834791 F. 0212 4834823
Matbaa Sertifikası No: 11964

ALLAH RASULÜ'NE TALEBE OLAN BEŞERİYETE MUALLİM OLUR

Kur'an-ı Kerim, Bakara Sûresi'nin başında insanın olması ve olmaması gereken hali bağlamında mü'min, kâfir ve münafık kimliklerinden bahseder. Daha sonra ise İslam'ın evrenselliğini ilan noktasında bütün bir beşeriyete

“يَا أَيُّهَا النَّاسُ /Ey insanlar”¹ diye hitap eder.

Abdullah b. Abbas; Eğer Kur'an-ı Kerim'de, “Ey insanlar!” diye bir ifade varsa hitap Ehl-i Mekke'ye; “Ey İman Edenler!” diye bir ifade varsa Ehl-i Medine'ye konuşur. Nuzûl vaktinde Mekke'de Mü'minler de kâfirler de vardı.

¹ Bakara, 21.

Tarih boyu Müslümanların belli bölgelerde hep Mekke devri olmuştur.

Kur'an-ı Kerim'in risâletinin evrenselliği-ne² vurgu yaptığı Allah Rasûlü bütün bir beşeriyete gönderildi. O, Afrikalının olduğu gibi Asyalının, Güneylinin olduğu gibi Kuzeylinin, Doğulunun olduğu gibi Batılının da peygamberidir. O'nun dâvasını, Arap Yarımadası'na hapsedmek isteyenler fikir planında İslam'ın yürüyüşünü durdurmak için çırpınan Ebû Cehil'in çağdaş versiyonundan başkası değildir.

² A'raf, 158.

YAKINDAYKEN UZAKTA YAŞAYANLAR

Kur'an, "يَا أَيُّهَا النَّاسُ" /Ey insanlar" ifadesiyle bütün insanlığa, "Durun ve dinleyin! Bundan sonrası mü'minlere, kafirlere ya da münafıklara özel değil. Hitap bütün bir beşeriyeti ihata ediyor." demektedir.

Nida harfi olan "يَا" uzakta olan için kullanılır. Eğer biri bedeniyle yakında lakin rûhuyla, aklıyla, fikriyle uzakta durur, kelimadan gâfil olur, hakikaten bihaber kalırsa ona da "ya" ile nida edilir. Bu çağrı kâinata bakıp, Allah Azze ve Celle'nin var ve bir olduğuna delalet eden nâ-mütenahi delile rağmen inkâr eden, nifak yolunu tercih eden ya da iman ettiği Rabbinin şeriatına göre yaşamayan mü'mine der ki; "Allah'ın hayatı anlayıp, idrak etmeleri için kendilerine verdiği aklı iptal ederek hayvandan daha aşağı bir hayatı yaşamaya mahkum olandan kim daha gâfildir?!"

İçkiye, kumara, zinaya dair âyet-

ler zarûrât-ı diniyyedendir. Allah Azze ve Celle,

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ
وَالْأَزْلامُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ

"Ey İman Edenler! İçki, kumar, dikili taşlar ve fal okları ancak şeytanın amelinden kaynaklanan bir pisliktir."³ buyurmasına rağmen şarabın sebil gibi tüketildiği, çeşitli şans oyunları ile kumarın sokaklara yayıldığı bir zamanda tepkisiz kalan, "münker"e "dur" demeyi terk eden mü'minler yakında olmalarına rağmen uzaktaymış gibi gâfildirler.

Allah'a isyan yollarının sonuna kadar açık olduğu bir vasatta sessiz kalan, cemiyetin selameti için mücadele etmeyen mü'min de bedeniyle hakikate yakın, rûhuyla uzaktır. Bu yüzden mü'minler sayı itibarıyla çok olsa da Mekke dönemini yaşamaktan kurtulamaz. Lakin yaşanan Mekke'nin sokaklarında İslam'a çağıran Ammarlar, Yâsirler, Bilâller ve onları himaye eden Ebû Bekirler yok.

³ Maide, 90.

**Kur'an-ı Kerim'in
risâletinin evrenselliğine
vurgu yaptığı Allah
Rasûlü bütün bir
beşeriyete gönderildi.
O, Afrikalının olduğu
gibi Asyalının,
Güneylinin olduğu gibi
Kuzeylinin, Doğulunun
olduğu gibi Batılının
da peygamberidir.
O'nun dâvasını,
Arap Yarımadası'na
hapsetmek isteyenler
fikir planında İslam'ın
yürüyüşünü durdurmak
için çırpınan Ebû Cehil'in
çağdaş versiyonundan
başkası değildir.**

İnsan kelimesinin “nisyan/unutmak”tan geldiğini kabul edersek “Ey İnsanlar!” diye başlayan nidanın mânası, “Ey İlahi Buyrukları Unutanlar! Ne kadar münkerât varsa hepsini kaldırmaya ve ne kadar maruf varsa da tamamını hâkim kılmaya memursunuz. Lakin haliniz büyük bir sel, dere yatağındaki evine doğru hızla gelirken önlem almak yerine çekirdek çıtlatan insana benziyor.”

İmansız İbadet ve Tapınma

Bütün peygamberler, Allah Azze ve Celle'den uzaklaşan muhataplarını imana ve ibadete çağırdı. Kulluk için yaratılan insanı eğlenceye mahkum etmek, şu içmek için yapılan bardağı yemek, yemek için olan bir tabağı da su içmek için kullanmaktan farksızdır.

Kâfirler imanla sorumludur. Cumhûr Allah-u Tealâ'nın emirlerine ve yasaklarına muhatap olmadıklarını

beyan etmiştir. Bu durumda bütün insanlığa yönelik olan “İbadet ediniz!” emrinin anlamı ya mü'minlere “kâfirleri Allah'a imana ve kulluğa çağırın.” şeklinde ya da Allah'a ibadet çerçevesinde imanı da içermektedir. İmansız ibadet kulluk değil, tapınmadır.

Hanefilerin Irak Meşâyihî ise kâfirlerin imanla olduğu gibi ibadetle de mesul olduklarını belirtmektedir. Bu nokta da kâfirlerin âhiret hallerinden bahseden şu âyet-i kerime ile istidlal etmektedirler: “Onlara sizi Sekar'a sokmuş olan nedir? diye sorulduğunda -Biz namaz kılanlardan değildik. diye cevap verirler.”⁴ Hanefilerin cumhûru ve diğer mezhep imamları ise mezkûr âyet-i kerimeyi, kâfirler mahşer günü namaz kılmadıklarından değil namazın hakikatine inmadıklarından dolayı cezalandırılacaklar.” şeklinde anlamıştır. Zira kâfir namaz kılsa da namazı kabul olmaz. Amelden önce imanla şereflenmelidir.

⁴ Müddessir, 42-43.

Allah'a isyan yollarının sonuna kadar açık olduğu bir vasatta sessiz kalan, cemiyetin selameti için mücadele etmeyen mü'min de bedeniyle hakikate yakın, rûhuyla uzaktır. Bu yüzden mü'minler sayı itibarıyla çok olsa da Mekke dönemini yaşamaktan kurtulamaz. Lakin yaşanan Mekke'nin sokaklarında İslam'a çağıran Ammarlar, Yâsirler, Bîlâller ve onları himaye eden Ebû Bekirler yok. İnsan kelimesinin “nisyan/unutmak”tan geldiğini kabul edersek “Ey İnsanlar!” diye başlayan nidanın mânası, “Ey İlahi Buyrukları Unutanlar! Ne kadar münkerât varsa hepsini kaldırmaya ve ne kadar maruf varsa da tamamını hâkim kılmaya memursunuz. Lakin haliniz büyük bir sel, dere yatağındaki evine doğru hızla gelirken önlem almak yerine çekirdek çıtlatan insana benziyor.”

MARKA MÜSLÜMANININ VEBALİ

Allah Azze ve Celle'ye ve âhirete iman etmeyen bir insana ilahî emir ve yasakları anlatamazsınız. Mü'min mahşerdeki hesabı bir saat gibi kolunda taşır. Onu haramdan Kıyamet şuuru korur, emirleri yapmaya Kıyamet aşısı teşvik eder. Kıyamet şuurunu kaybeden bir mü'min, marka Müslümanıdır. Marka Müslümanı da hayatın sadece görünen boyutuyla alâkadar olduğundan

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا

“Ey İman Edenler! Kendinizi ve

ailenizi cehennemden narından koruyun”⁵ âyetini dinler lakin ehlini iman ve ibadetle değil, markalı kıyafetler, iyi arabalar, iyi elbiseler, iyi okullar, pahalı eşyalarla koruyacağını zanneder. Bu yüzden gafletinden hakikate yakınlıkta uzaklık yaşayan mü’min bir babaya, hiçbir âlim yedi yaşındaki kızını baleye götürmesinin vebalini anlatamaz. Fuhuş albümü medyanın bir sahnesinden diğerine giden bir kadına hiç kimse teberrücün haram, tesettürün emir olduğunu telkin edemez. Bir erkek ya da kadın nikahla zina arasındaki farkı ancak hâdiseye imanla bakınca görür. Yabancı erkeklerle aynı masalarda oturup gecenin geç saatlerine kadar çay, kahve içen, tesettürü başta bir bez parçasına çeviren kadın, tesettürle teberrüc arasındaki derin farkı idrak edemez.

İnkılap Kadınları

Ehlini koruma emrini ancak mü’min babalar, tesettür buyruğunu da mü’mine kadınlar anlar. Onlar Hz. Fâtıma gibi, Hz. Zeynep gibi, Hz. Muhammed’e iman eden, tesettür âyeti nâzil olduğu zaman belki eve gidene kadar ölüm meleği müsaade etmez diye sokağın ortasında elbiselerinin fazlalarını yırtıp kapanan sahâbe kadınlarına iktida eder. Onlar gibi girdikleri gönüllerde inkılap yapar.

Elmalılı Hamdi Yazır zor zamanlarda yazdığı tefsirde “cilbab”ı tefsir ederken, “Çarşaf ya da feracedir.” der. Müslüman hâkim ideolocıyı esas alıp Kur’an-ı Kerim’i çağa değil, çağı Kur’an’a uydurmaya memurdur. Ulemâ tarih boyu bu duruşla Kur’an’ı tahrif hareketlerine karşı direnmiştir.

Tekebbür Kulelerinden Acziyet Ummanına

Kur’an-ı Kerim, “Sizi yoktan var eden Allah’a ibadet edin.”⁶ hitabıyla insanları ibadetten önce Allahu Teala’yı tanımaya davet eder. O’nu tanı-

mayan, isimlerini, sıfatlarını bilmeyen, marifetullahı eremez. Zigotla yumurtanın birleşmesinden bir insan olarak yaratıldığını gören “hiç” olduğunu, dünyaya gelmesine dahil olmak şöyle dursun, bundan haberi dahi olmadığını bilir, tekebbür kulelerindeki şımarık halleri bırakır, acziyet ummanında teslimiyet sularına dalar.

Marifetullah

Kelam ulemâsı ibadetten önce “Marifetullah”ı anlatır. Bu yüzden akideye “usûluddin/dinin asılları” denir. Dinin temeli akidedir. Bu yüzden bütün peygamberler muhataplarına ilk olarak;

وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا

“Allah’a ibadet edin ve O’na hiçbir şeyi şirk koşmayın.” dediler. Marifetullahı dair nâmütenâhi delilin olduğu bir vasatta Allah’ı aramak, öğle vakti “güneş nerede?” diye sormaya benzer. Çok sayıda menhec Allah’ın varlığını isbat eder. Fakat biz burada yalnız üç tanesini zikredeceğiz:

Yoktan Var Eder

Allah Teala her şeyin yaratıcısıdır. O alemleri yaratmadan önce de yarattı. Yoktan var etme hususiyeti sadece O’na aittir. Âlemde her şey O’nun ya-

Ehlini koruma emrini ancak mü’min babalar, tesettür buyruğunu da mü’mine kadınlar anlar. Onlar Hz. Fâtıma gibi, Hz. Zeynep gibi, Hz. Muhammed’e iman eden, tesettür âyeti nâzil olduğu zaman belki eve gidene kadar ölüm meleği müsaade etmez diye sokağın ortasında elbiselerinin fazlalarını yırtıp kapanan sahâbe kadınlarına iktida eder. Onlar gibi girdikleri gönüllerde inkılap yapar. Elmalılı Hamdi Yazır zor zamanlarda yazdığı tefsirde “cilbab”ı tefsir ederken, “Çarşaf ya da feracedir.” der. Müslüman hâkim ideolocıyı esas alıp Kur’an-ı Kerim’i çağa değil, çağı Kur’an’a uydurmaya memurdur. Ulemâ tarih boyu bu duruşla Kur’an’ı tahrif hareketlerine karşı direnmiştir.

⁵ Tahrîm, 6.

⁶ Bakara, 21.

⁷ Nisa, 36.

ratan olduğuna işaret eder. Azâmetiyle dağlar, engin halleriyle denizler her şeyin yaratıcısının O olduğunu haber verir. Et parçası olan dilin konuşması, et ve kemikten oluşan burnun koku alması, kulağın duyması tesadüfen olabilir mi?!

اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ

“Allah her şeyin yaratıcısıdır.”⁸

Âlemde her şey Allah'ın eşsiz bir şekilde yaratışına şahadet eder. Ne kara ne deniz hayvanında bir kusur var. Kara hayvanları denize düşse boğulur, deniz hayvanları karaya atıl-sa(bırakılsa) ölür. Yanlışıyla hiçbir deniz hayvanına kara, kara hayvanına da deniz hayvanlarının özellikleri verilmedi. Çiçekten böceğe her şeyde muhteşem bir ahenk var.

İnsan çıraklık, kalfalık dönemlerini geçmeden usta olamaz. Yıllarca süren bir çalışmanın neticesinde bir vasıtanın ya da aletin seri üretiminden önce prototipi yapılır. İlk ve ilkel bir örneği olmadan icat edilen bir alet

yoktur. İlk icat edilen cep telefonlarıyla akıllı telefonlar arasındaki ortak nokta neredeyse sadece her ikisine de “telefon” denmesidir. Yirmi beş yıl önce oldukça pahalı olan cihazlar bugün piyasaya sürülse kimse tarafından itibar görmez. Aynı hal Allah Teala için söz konusu olamaz. Hz. Âdem'in yaratılışıyla çağdaş Âdemler arasında azalar itibarıyla hiçbir fark yoktur. Çünkü

بَدِيعُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ

“O yerin ve göğün eşsiz yaratıcısıdır.”⁹ İlim adamları ne yerde ne gökte bir kusur tesbit edebilir. Bir insana oksijen verebilmek bir mekanizmanın varlığına bağlıdır. Allah Azze ve Celle hiçbir alet olmadan ağaçlarla, denizlerle(bitkilerle) havayı temizler.

Her Şeyi Yaratan O'dur

Âlemde var olan her şeyin bir mucidi vardır. Kuyruğuna basılan bir köpek yaşadığı acının kendiliğinden olmadığını, bir sebebinin olduğunu

Bir hayvan ya da çocuk, basit ameliyelerin dahi kendiliğinden olamayacağını bilir de milyonlarca hususiyetin bir araya gelmesiyle oluşan şu kâinatın tesadüfen olduğunu iddia eden biri nasıl muteber olur?! İnkâr delillerin azlığından ya da yetersizliğinden değil, dinsizlik dinine inananların hakikate kör, sağır ve dilsiz olmalarından kaynaklanıyor. “Onlar sağırdılar, dilsizdirler ve kördürler.” Bu yüzden işitmiyor, konuşmuyor ve idrak edemiyorlar.”

⁸ Zümer, 62.

⁹ Bakara, 117.

anlar ve mukabelede bulunur. Dört yaşında bir çocuk bir vazoyu kırarsa, babası, “Bunu kim kırdı?” diye sordugunda ya başını eğer ya da suçu ağabeyine atar. Lakin “Vazo kendiliğinden düşüp kırıldı.” demez. Çünkü çocuk biliyordur ki, vazo kendiliğinden düşüp kırılmaz. Çocuk dört yaşındaki aklıyla vazonun kendiliğinden düşüp kırılmayacağını bilir, buna rağmen çocuk kabul edilir de dünyanın kendiliğinden olduğunu iddia eden biri kariyerinden dolayı nasıl ilim adamı addedilebilir?!

Bir hayvan ya da çocuk, basit ameliyelerin dahi kendiliğinden olamayacağını bilir de milyonlarca hususiyetin bir araya gelmesiyle oluşan şu kâinatın tesadüfen olduğunu iddia eden biri nasıl muteber olur?! İnkâr delillerin azlığından ya da yetersizliğinden değil, dinsizlik dinine inananların hakikate kör, sağır ve dilsiz olmalarından kaynaklanıyor. “Onlar sağırdırlar, dilsizdirler ve kördürler.”¹⁰ Bu yüzden işitmiyor, konuşmuyor ve idrak edemiyorlar.”

Bir adam bir akşam çocuklarını yanına toplar. Onlara Allah Azze

ve Celle’nin büyüklüğünü, kâinatta ki tasarrufunu anlatır. Çocuklarına, “Güneşi, yıldızları ve onların bağlı olduğu galaksileri yaratan, yöneten, onlara dönme emri veren Allah Azze ve Celle’dir. Her biri, hiçbir istasyondan yakıt almadan milyonlarca yıldır dönüşüne devam etmektedir. Milyarlarca uçağın tesadüfen vücuda gelip bir istasyondan yakıt almadan, pilotu olmadan, havalimanına inmeden uçuşması mümkün müdür? Bu muazzam ve muhteşem sistemi yaratan da yöneten de Allah Azze ve Celle’dir.” deyince çocuklar “Peki bu nizamın sahibi Allah Teala nerede?” diye sorunca baba;

لَا تُدْرِكُهُ الْبَصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ الْبَصَارَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ

“Gözler Allah Azze ve Celle’yi idrak edemez, halbuki O gözleri idrak eder. O en ince şeyleri bilir ve her şeyden haberdardır.”¹¹ âyet-i kerimesini okur ve “Çocuklar! Görme özelliğine sahip olan gözlerimiz mevcudat içerisinde ancak Allah Teala’nın görülmesini takdir ettiği şeyleri görür. Mevcut olmasına rağmen akli ve rûhu göremez. Gayba dair ne aklın ne de gözün bir ıttılâı vardır. Göz, yakını görür

lakin uzağı göremez. Dünya hacminin yaklaşık 330.000 katı kadar olan güneşi bir lamba gibi görür. Güneş milyarlarca galaksiden birine bağlı olan bir yıldızdır. İnsan yedi kat semanın sadece birinci katını süsleyen yıldızları görebilir. Onların en küçüğü Satürn kadar olmasına rağmen insan onların bir kısmını ancak bir nokta kadar idrak eder. Bütün yıldızları ihata eden birinci semanın bugün ilim adamları ancak milyonda birinden haberdardır. Semalar üzerinde semalar vardır. Nihayet Allah’ın kürsüsü yedi kat semayı ihata etmiştir. Arşın kürsüye nisbetle büyüklüğü ise çölün içine atılan bir yüzüğün büyüklüğü gibidir. Allah Teala o arşı hakimiyet altına aldı. Ancak birinci kat semadaki yıldızların milyonda birine vakıf olabilen insan nasıl olur da Allah’ı görebilir?! Kuyumcunun terazisi nasıl tonlarla yükü çekemezse en fazla üç kilometreye kadar ki cisimleri çözümlayebilen gözde milyonda birine dahi vakıf olamadığımız şu kâinatı yaratan Allah’ı göremez. Mü’minler Rabblerini cennete görecekler. Çünkü orada göz başka bir göz, kulak ise başka bir kulak olacaktır. Biz Allah Tea-

¹⁰ Bakara 171.

¹¹ En’âm, 103.

la'yı değil onun yaratıcı, alim, hakim olmasının tecellilerini görürüz. Nasıl rûhu göremediğimiz halde hareket halinde olan bir insanın diri, akli görmediğimiz halde delice işler yapmanın akıllı olduğuna hükmediyor; hareketsiz bir halde yatan insanın öldüğünü, kendini parlayanın deli olduğunu söylüyorsak Allah Teala'nın eserlerinden hareketle de O'nun varlığına ve birliğine hükmederiz."

Nizam Delili

Kâinatta her şeyde muhteşem bir nizam var. Denizler buharlaşır, bulut olur, sonra da buluttan yağmur yağar. İnsanın bütün yaptığı ise Allah Teala'nın hiçbir alet kullanmadan var ettiği bu nizamın fotoğrafını çekmek. İnsanın bu eşsiz nizamı yaratanı bırakıp bütün mahareti onu keşfetmekten ibaret olan ilim adamlarını tazim etmesi, kralı geçip yavere hürmet etmeye benzer. Yine bu hal, araba imal eden fabrikayı kuran şahsı bırakıp da o fabrikanın yerini keşfetmenize vesile olan şahsa medh-u senalar dizmekten farksızdır.

Yerle gök, kara ile deniz, toprak ile tohum arasındaki muhteşem mü-

nasebetin aynısı insanların bedenlerinde de var. Asya'nın en kuzeyinden bir insanın böbreğini alıp Afrika'nın en güneyindeki bir insana nakletseler -Allah Teala takdir buyurunca- böbrek yeni bedene uyum sağlar. Bölgeler, deriler, farklı olsa da milyarlarca insan bedeni arasında muazzam bir uyum vardır.

Hülasa

İlim, insanı Hakk'a itaate çağırır. Cehalet ise isyana teşvik eder. Bu yüzden Allah Rasulü şöyle buyurur;

الناس رجلان. عالم ، ومتعلم لا خير فمن سواهما

"İnsanlar iki çeşittir. Biri alim, diğeri müteallim (öğrenen). Bunun dışında olanda hayır yoktur." Bir mümin ya alim ya da talebe olmalı. "Ey İnsanlar!"¹² diye başlayan çağrı bütün bir beşeriyeti Allah'a öğrenci olmaya çağırır. Allah Rasulü'ne ﷺ öğrenci olan insanlığa muallim olur. On beş asırlık İslam tarihinin on iki asrında Müslümanların uygarlıklara üstünlüğü Kur'an'a talebe olmalarının bereketidir.

"Ey insanlar! Sizi ve sizden öncekileri yaratan rabbinize kulluk edin ki

¹² Bakara, 21.

Kâinatta her şeyde muhteşem bir nizam var. Denizler buharlaşır, bulut olur, sonra da buluttan yağmur yağar. İnsanın bütün yaptığı ise Allah Teala'nın hiçbir alet kullanmadan var ettiği bu nizamın fotoğrafını çekmek. İnsanın bu eşsiz nizamı yaratanı bırakıp bütün mahareti onu keşfetmekten ibaret olan ilim adamlarını tazim etmesi, kralı geçip yavere hürmet etmeye benzer. Yine bu hal, araba imal eden fabrikayı kuran şahsı bırakıp da o fabrikanın yerini keşfetmenize vesile olan şahsa medh-u senalar dizmekten farksızdır.

takvâya eresiniz."¹³ Allah Teala âyetin başında ibadeti emrediyor, sonunda ise hedef olarak takvâyı gösteriyor. İnsan Rabbini tanırsa ona hakkıyla ibadet eder, dünyaya geliş gayesini anlar. Bu ise onu muttakiler kadrosuna erdirir.

¹³ Bakara, 21.

ŞİFA REÇETEDE DEĞİL, ALINAN İLAÇTADIR

Kur'an-ı Hakîm mü'minleri Mekke devrinden alıp yeni bir dünyaya nasıl taşıdı, üretime, ticarete ve rızaya dayalı bir iktisadî yapıyı nasıl kurdu, peygamber kızı da suç içlese onu da cezalandıracak adalet düzenini nasıl tesis etti, köleyle efendiyi aynı safta nasıl topladı, renge, ırka dayalı üstünlük sistemini nasıl ortadan kaldırdı ise hadi siz de telif edeceğiniz bir kitapla insanları saadet içerisinde yaşatacak, sömürüye son verecek bir nizam tesis edin.

İnsan için ev hayattır, hayatın merkezidir. Orada doğar, orada büyür, doğruyu, yanlışını ilk orada öğrenir, orada yaşar, orada aile kurar, orada ruhunu teslim eder. Sevincini, hüznünü paylaştığı derdinin ve davasının ortakları oradadır. Günün yorgunluğunu orada atar, orada uyur, orada hayata yeniden doğar. Allah Teala üzerinde yaşadığımız arzı döşeye, semayı da tavana benzetir. İnsan için dünya bir ev hükmündedir. Nasıl ki evin temeli atılır, duvarları örülür, elektrik tesisatı çekilir, doğalgaz bağlanır, döşemesi yapılır, kalorifer sistem tamamlanır daha sonra insan için yaşam alanı haline getirilirse dünya da binlerce tesisat sistemi ilahî bir tasarım ve kudretle bir araya getirilip entegresi yapıldıktan sonra insana hazırlanmıştır. Gerekli olan sistemleri ihtiva etmeyen bir yapının adı ev olsa da insan orada yaşayamaz. Dünya'da herhangi bir

yıldız gibi olsa, suya, havaya, toprağa sahip olmasa onda hayat olmazdı.

Miyarlarca yıldızın içerisinde yaşam için dünyanın hazırlanması ulvi bir gayeye matuftur. Bakara Suresi'nin 21. ayet-i kerimesi bütün insanlığı, hedefi takva olan bir ibadete çağırırken, 22. ayet ise niçin başkalarına değil de yalnız Allah Azze ve Celle'ye ibadet edilmesi gerektiğini beyan eder:

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَّكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَندَادًا وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ

“Rabbiniz ki, sizin için yeri üzerinde oturduğunuz, uyuduğunuz, yaşadığınız bir döşek, göğü yeri üzerine bina edilen tavan kılmıştır; gökten su indirmiş, bununla sizin için rızık olarak çeşitli ürünler çıkarmıştır; Onu yaratıcı ve rezzak bilenler olarak bile bile O'na eşler ve ortaklar koşmayın.”¹

Bir Damla Su

Allah Teala dünya semasını takdir ettiği nizamla meteor gibi yeryüzündeki hayata zarar verecek şeylerden korudu. Su ile toprağa ekilen tohuma hayat verdi. İnsanların muhtaç olduğu rızık topraktan çıkardı. Eğer suyu yaratmasa, toprakla su arasındaki dengeyi kurmasa ne insan ne de hayvan olurdu. Muhal farz olsa da hayatta kalmazdı. Yoktan bir damla su icat edemeyeceğini bilen insan yine de Allah'a kafa tutar.

Heykeller

İnsan, taştan adamların, adına heykel dikilen tağutların kendi gibi yoktan yaratıldığını ve ölümlü olduğunu bilir, buna rağmen onları Allah'a ortak koşar. Bunun için Kur'an insanlığı kulluğa Allah'ın yaratıcılığına, dünyayı onun için bir yaşam merkezi çevirmesine vurgu yaparak çağırır. Marifetullaha eren bir Mümin, Rabbinin “Rabb”, kulu da “kul” olarak tanır, başını verir lakin başsızlar önünde başını eğmez.

İnsanın Üç Hali

Kur'an mizanında insan üçe ayrılır. Birincisi hidayete eren müttakiler; İkincisi delilleri ve burhanları dinlemekten yüz çeviren inkarcılar; üçüncüsü her ikisi arasında gidip gelen münafıklar... Kur'an, imanla mükellef olan insanlık alemi içerisinde büyük bir yekün teşkil eden kâfirlere hitap eder ve “Eğer Hz. Muhammed'in risaleti ve Kur'an-ı Kerim'in onun mucizesi olduğu noktasında şüphe-niz ve Allah Rasulü'nün ifade buyurduğu gibi Allah'tan geldiği, sizin iddia ettiğiniz gibi kendi tarafından uydurulduğunu anlamamanın pratik bir yolu varki o da şudur: Siz fesahat ve belağatla meşhur bir milletsiniz. Yedi askı şiirleriyle malumsunuz. Hz. Muhammed'in bu noktada bir behresinin olmadığı, eğitim almadığı, sizinle fe-

”

Kur'an-ı Kerim kulluk makamının zirve noktasında olan Allah Rasulü'ne indirilmiştir. O (s.a.v) Allah'a kullukla şereflendi, insanları kullara kulluktan Allah'a kulluğa çağırdı. Kulluğun başlangıç noktası cennete nail olmak, cehennemden kurtulmak için ibadet etmek, zirvesi ise “Biz kuluz, O ise Allah'tır, mahza olarak O'nun rızâsına talibiz.” derecesinde bir şuuru kuşanmaktır.

¹ Bakara, 22.

sahatta ve belagatta yarışa girmediğini de biliyorsunuz. Bütün şairlerinizi, ediplerinizi, fikir adamlarınızı toplayın beyanda, tesirde, teşride Kur'an-ı Kerim'in bir süresine benzer olacak bir metin vücuda getirin. İnsanlar üzerinde büyük bir tesir uyandıran, dinleyenleri kendine hayran bırakan, en azılı müşriklerin dahi onu gizli gizli dinlemekten kendilerini alıkoyamadığı Kur'an'ın bir suresinin benzerini telif edemezsiniz. Bu durum Onun Allah Kelamı olduğunun onlarca şahidinden bir kaçıdır.

وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِّثْلِهِ
وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

“Ey İnsanlar! Kulumuza indirdiğimiz kitabın Allah'tan gelen bir vahiy olduğu noktasında bir şüphe içinde iseniz onun benzeri bir sûre de siz getirin, Kur'an'a muhalefet noktasında Allah'tan başka taptıklarınızı da yardıma çağırın; eğer iddianızda samimi iseniz!”

İlk ayeti () hurûf-u mukatta olan Bakara Suresi bir meydan okuma ile

başlar. Allah Azze ve Celle müşriklerine, onların ideoloclarına;

وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا

“Ey İnsanlar! Kulumuza indirdiğimiz kitabın Allah'tan gelen bir vahiy olduğu noktasında bir şüphe içinde iseniz...” ifadeleriyle başlayan şart cümlesinin cevabı

فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِّثْلِهِ

“Haydi siz de onun benzeri bir sûre getirin.” şeklindedir. Sonraki cümle de ona atf edilir.

Yeni Nizam

Kur'an-ı Hakîm müminleri Mekke devrinden alıp yeni bir dünyaya nasıl taşıdı, üretime, ticarete ve rızaya dayalı bir iktisadî yapıyı nasıl kurdu, peygamber kızı da suç içlese onu da cezalandıracak adalet düzenini nasıl tesis etti, köleyle efendiyi aynı safta nasıl topladı, renge, ırka dayalı üstünlük sistemini nasıl ortadan kaldırdı ise hadi siz de telif edeceğiniz bir kitapla insanları saadet içerisinde yaşatacak, sömürüye son verecek bir nizam tesis edin.

Nasıl Kur'an-ı Hakîm bütün emperyalist sistemlere meydan okudu, onlarla hesaplaştı ve nihayet ortadan kaldırdıysa siz de iyiyi, güzeli, doğruyu ve hakikati üstün tutan bir düzen kurun. O da asırlara meydan okusun. Lakin olmaz! Yapamazsınız. Kur'an'ın bir ayetinin dahi benzerini getiremezsiniz. Bütün adamlarınız gelse de başaramazsınız.

Şüpheler

Mekke müşriklerinin Allah Rasulü'nün risaletinden ve Kur'an-ı Kerim'in vahiy olmasından şüphe etmesi hakikî değil, surî bir hal idi. Zira Mekkeliler nazarında Allah Rasulü, “Muhammedü'l-Emîn”di. Şehirde ondan daha güvenilir biri bilmediklerinden mallarını ona emanet ederlerdi. Bu yüzden hicret ederken yanındaki emanetleri sahiplerine iade etmesi için amcasının oğlu Ali b. Ebi Talib'e cübbesini giydirip onu yatağına yatırmıştı.

Allah Rasulü kendisine ölüm tuza-

”

Allah'a dost olanlar, O'nun hükümlerini hayata hâkim kılarken, İslam düşmanlarının güçlerine bakıp geri adım atmaz. Bilakis “Ben en yüce tanrıyım” diyen Firavun'un sarayından Kızıldeniz'de boğuluşuna, meydan okuyan Nemrud'un civarından bir sivri sinekle öldüğü âna bakar.

ğı kurulduğu gün dahi emanete ihanet etmedi. Onun bu halini bilenler nasıl olur da Onun risaletinden şüphe edebilirdi?! “Şüphe” ile kafalar karıştırılacak, insanların Allah Rasulü’ne iman etmelerinin önüne geçilecekti. Esasında müşrikler ne Kur’an-ı Kerim’den ne de Allah Rasulünden şüphe duyuyorlardı. Zira gizli gizli Kur’an dinliyor, diğer taraftan da Allah Rasulü’nün en güvenilir olduğunu ilan ediyorlardı.

Müşrikler şüphe etmiyor lakin şüphe ediyor görünüyorlardı. Bununla da “لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ” diyerek Allah’tan başka bütün ilahları reddeden İslam’a teslimiyetin önüne geçecek, sömürüye dayanan sistemlerinin ömrünü uzatacaklardı. Müşriklerin lider kadrosu şüphe ortamı oluşturarak kendilerini ve müntesiplerini teselli ediyorlardı.

İnsan, hastalığının devası olduğunu bildiği bir ilacı almazsa vicdan azabı çeker. Mekkeliler de ferdî ve ictimai sorunlarının devasının Kur’an-ı Kerim olduğunu biliyordu. Lakin bu

deva onların, fukaranın alın terini, kadının iffetini, kölenin hürriyetini sömürü üzerine kurulan sistemlerini tehdit ediyordu. Müşriklerin lider kadrosu Kur’an ve risalet etrafında şüphe tohumları ekerek insanların şifayı, Kur’an’da değil, hastalığın müsebbibi olan cahiliyyede aramalarını telkin ediyordu.

En Büyük Rutbe; Kulluk

Allah Rasulü önce kul sonra rasuldür. Bu yüzden tevhidin risalet faslına O’nun Allah’ın kulu olduğuna şahadet ederek başlıyoruz. Yeryüzünde tevhide sadakat gösteren yegane ümmet, Muhammed’in(sav), “Allah’ın kulu ve Rasulü” olduğunu ilan eden Müslümanlardır. “Muhammed Allah’ın kulu ve rasuldür.” diyemeyenler ya peygamberlerini ya da liderlerini tanrılaştırarak müşrik oldu. Bu yüzden Allah Azze ve Celle “نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا / Kulumuza indirdiğimiz Kitab” ifadesiyle, Allah Rasulü’nü zatına izafe derek Ona şeref veriyor. Onun için en büyük rütbe

ubudiyyettir. Mevzuyu Üstad Necip Fazıl şu ifadelerle kıymetlendiriyor:

Düşünün, ben ne büyük bir rütbe tutkuluyum,

Çünkü O’nun kulunun kölesinin kulluyum.

Kur’an-ı Kerim kulluk makamının zirve noktasında olan Allah Rasulü’ne indirilmiştir. O (s.a.v) Allah’a kullukla şereflendi, insanları kullara kulluktan Allah’a kulluğa çağırdı. Kulluğun başlangıç noktası Cennet’e nail olmak, Cehennemden kurtulmak için ibadet etmek, zirvesi ise “Biz kuluz, o ise Allah’tır, mahza olarak Onun rızasına talibiz.” derecesinde bir şuuru kuşanmaktır. Bu hususu kıymetlendirme noktasında Yunus Emre şöyle demiştir:

Cennet Cennet dedikleri birkaç köşkle birkaç huri

İsteyene ver sen anı, bana seni gerek seni.

Şeref Allah İle Olmakta

Taş, Allah Teala’ya izafe edilince

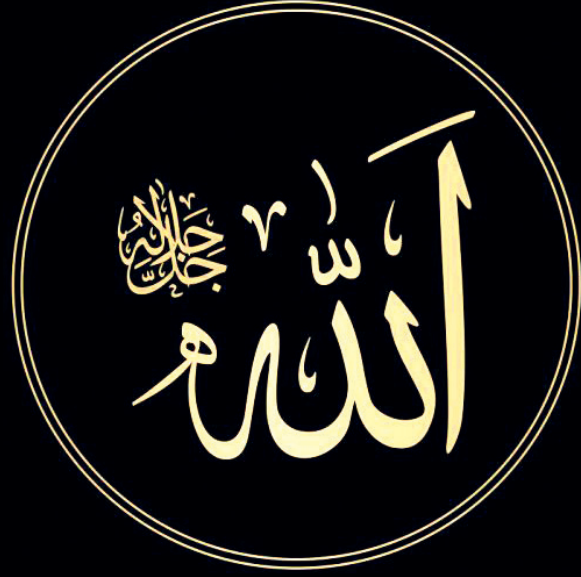

”

Yeryüzünde tevhide sadakat gösteren yegane ümmet, Muhammed’in (s.a.v), “Allah’ın kulu ve Rasulü” olduğunu ilan eden Müslümanlardır. “Muhammed Allah’ın kulu ve Rasulüdür.” diyemeyenler ya peygamberlerini ya da liderlerini tanrılaştırarak müşrik oldu.

”

**Allah Azze ve Cel-
le dostlarına yardım
edeceğini haber veri-
yor. Biz bugün ümmet
olarak dost olma li-
yakatından çok uza-
ğız. Bilâd-ı İslam'daki
mağlubiyetin arka-
sında hakikatte değil
surette dost olmamız
ve ilahî hükümlere
gerçek hayatta yer
açmamamız vardır. Bu
yüzden sürurun yerini
korku, emânın yerini
endişe, adaletin yerini
zulüm, refahın yerini
fakirlik aldı.**

“Beytullah/Allah’ın evi” olur, şeref kazanır. İnsan da muhalled şerefi makamdan, zenginlikten değil, kulluktan alır. Firavun gibi fani olan saltanatla, çevresindeki adamlarla, Karun gibi servetle şeref kazananlar, mülkiyetlerini kaybedince krize girer, cemiyeti krize sokar, ızdıraptan gözüne uyku girmez. Mallarının ya da makamlarının hatırına şehirlerin girişinde büyük konvoylarla karşılananlar, onları kaybedince yalnızlığa mahkum olur. Bir kısmı vazifeden ayrıldıktan sonra lanetle anılır. Ahirette de tebaları o nlardan uzak durmak için dünyaya bir daha döndürülmeyi arzu eder:

وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا لَوْ أَنَّا كَرَّرْنَا فَتَنَآهُمْ مِمَّنْ كَمَا تَبَرَّؤْنَا مِنْهُ

“İzleyenler şöyle derler: ‘Ne olurdu, bize ikinci bir fırsat verilseydi de, şimdi onlar bizden uzaklaştıkları gibi biz de onlardan uzaklaşsaydık!’² derler.

Şerefi Allah’la beraber olmada

² Bakara, 167.

arayanlar dünyadan uzaklaştıkça insanlara yakınlaşır, yoklukta varlığa ulaşırlar. İnfak etmeyen zenginin düşmanı, Hakkı söyleyen alimin ise seveni artar.

Onlar Üzerine Korku Yok

Kulluk şuuru insanı Allah’a dostluk makamına yükseltir. Baki olan Mevla ile olanlar fâni olan malın varlığı ile sevinmez yokluğu ile de üzülmez. Allah dostlarının sevincinin vesilesi Allah’ın rızasına nailiyet, hüznünün sebebi ise Allah’ın gazabına maruz kalmaktır. Kur’an-ı Kerîm dostluk makamına ulaşanlar için şöyle buyurmaktadır;

أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

“Bilesiniz ki Allah dostlarına insanları korku sardığında korku yoktur; insanlar üzüldüğünde onlar üzüntü de çekmeyecektir.”³

³ Yunûs, 62.

وَمَنْ يَتَوَلَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ

“Kim Allah’ı, peygamberini ve iman edenleri velî edinirse bilsin ki Allah’tan yana olanlar mutlaka galip geleceklerdir.”⁴

Allah’a Dost Olanlar İblis’e Düşmandır

Allah’a dostluk Onun emirlerine de dostluğu iktiza eder. Mümin, fert ve cemiyet planında Allah’ın hükümlerine ram olur. Allah da dostlarına galibiyet verir. Bir kadının Allah’a dost olması tesettür ayetlerine, “İşittim ve itaat ettim” demesi, teberrücü bırakıp tesettüre girmesiyle olur. Bir erkeğin Allah’a dostluğu eşinin hukukunu korumakla alakalı ayetlere, babanın dostluğu ailenin hukukuna riayetle ilgili ilahi talimatlara, tacirin dostluğu faizle alakalı yasaklara uymakla

⁴ Maide, 56.

”

Kulluk şuuru insanı Allah'a dostluk makamına yükseltir. Baki olan Mevla ile olanlar fânî olan malın varlığı ile sevinmez yokluğu ile de üzülmez. Allah dostlarının sevincinin vesilesi Allah'ın rızasına nâiliyet, hüznünün sebebi ise Allah'ın gazabına maruz kalmaktır.

olur. Gözlerini harama bakmaktan koruyan, elini namahreme uzatmayan, lisanını gıybetle kirletmeyen, kulaklarını Allah'a isyan türkülerinden muhafaza eden bir genç Allah'a dost, İblis'e düşmandır. Allah'a dostluk tağutun yaşam şekline ve hükümlerine muhabbeti değil, adaveti iktiza eder.

Dostluğun Bereketi

Kadınlar, erkekler yeniden Allah Teala'nın hükümlerine dost olur, hayatlarında ilahî buyruklara yer açarlarsa o zaman dostluk, suretten hakikate ulaşır; Müminler dilleriyle olduğu gibi amelleriyle de Allah'a dost olduklarını tescil ettiklerinde hüznü paydos der, hezimet galibiyete döner.

Allah Azze ve Celle dostlarına yardım edeceğini haber veriyor. Biz bugün Ümmet olarak dost olma liyakatinden çok uzağız. Bilâd-ı İslam'daki mağlubiyetin arkasında hakikatte değil surette dost olmamız ve ilahî hükümlere ger-

çek hayatta yer açmamamız vardır. Bu yüzden sürurun yerini korku, emanın yerini endişe, adaletin yerini zulüm, refahın yerini fakirlik aldı.

Reçete

Hastayı reçete değil, reçetenin gereği olarak alınan ilaçlar iyi eder. Sahabe bizim teberrüken okumakla yetindiğimiz ilahî reçete Kur'an-ı Kerim'i hayatlarının bütün noktalarına taşıdı. Hasta ruhları onunla tedavi etti. Neticede cemiyetin içerisinde Sa'd b. Ebi Vakkas gibi gençler, Fatıma gibi kızlar çıkardılar. Bu reçetenin bereketiyle "Allah-u Ekber" demenin yasaklandığı Mekke'ye sahabe hicretten sekiz yıl sonra büyük zaferle girdi.

Saraydan Kızıl Denize İbret Aynası

Allah'a dost olanlar, Onun hükümlerini hayata hakim kılarken, İslam düşmanlarının güçlerine bakıp geri adım atmaz. Bilakis "Ben en yüce tanrıyım" diyen Firavun'un sarayından Kızıl Deniz'de boğuluşuna, meydan okuyan Nemrud'un civarından bir sivrisinekle öldüğü ana bakar. Bu noktada Allah Azze ve Celle şöyle buyurmaktadır:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ
الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِاللَّهِ الْغُرُورُ

"Ey İnsanlar! Allah'ın verdiği söz gerçektir. Dünya hayatı sakın sizi aldatmasın, aldatma ustası olan şeytanın kuruntuları da Allah hakkında sizi kandırmasın."⁵

Dünyalıklar da, dünyahıların gücü de fanidir. Müslüman cihada memur, zaferse Allah'tandır. Hiçbir güç Onun takdirine mani olamaz.

⁵ Fatır, 5.

KUR'AN'IN ŞAHİTLERİ

Tarih, Kur'an'ın vaatlerinin hak olduğunun şahitleriyle doludur. Nasıl sahabenin kılıcı cihan devletlerini mukavvadan suretler gibi parçalayıp tarihten sildiye, bu çağın mü'minleri de iman gereğini yapar, Allah'a ve hükümlerine dost olurlarsa benzer fetihlere nâil olacaklardır.

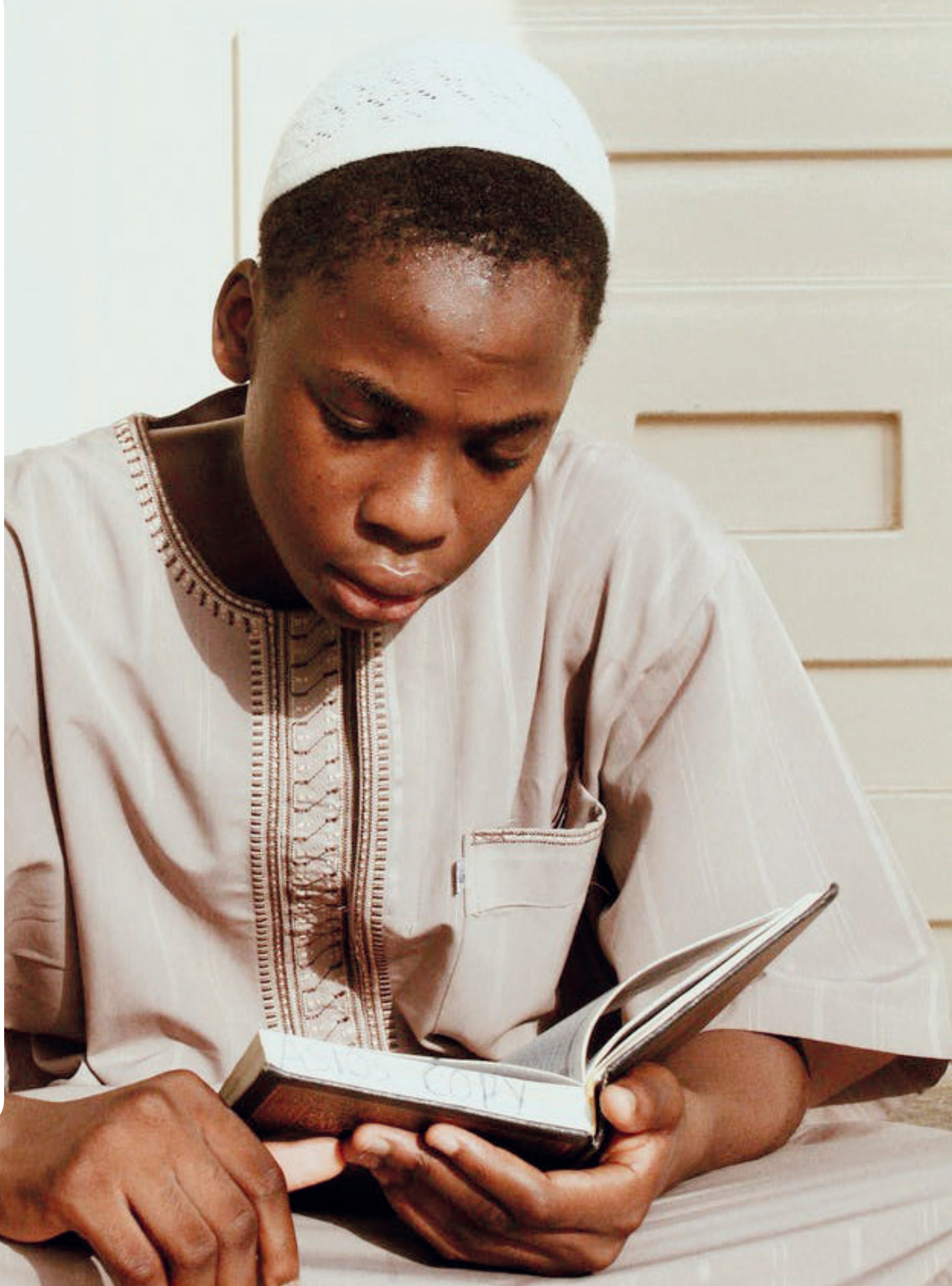
Kur'an-ı Kerim, Allah Rasulu'nün risaletinin en canlı şahididir. O'nun Allah Azze ve Cell'e'nin kalamı olduğuna hem tarih hem ilim, hem yetiştirdiği nesil, hem de fesahatı şahadet eder.

Ne Vâdetti ise Gerçek Oldu

Kur'an-ı Kerim huzurlu bir hayatın imana ve ameli salihe bağlı olduğunu söyler. İslam'ın hakimiyet çağları insanlık tarihinin en huzurlu asırlarıdır. Güneşe yaklaşanların ısınması, uzak duranların üşümesi gibi, ruhlar Kur'an'a yaklaştıkça duruldu, uzaklaştıkça hafakanlara yenik düştü:

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيٰوةً طَيِّبَةً

“Erkek olsun kadın olsun, kim inanmış bir insan olarak yararlı işler yaparsa kesinlikle ona dünyada güzel

“Bir arabanın direksiyonu mu yoksa tekeri mi daha önemlidir?” şeklinde bir kıyas yapılamayacağı gibi anne ile babanın rolleri de mukayese edilmez. Teker direksiyonun görevini yapamayacağı gibi, erkek kadının, kadın da erkeğin vazifesini ifa edemez.

bir hayat yaşatacağız.”¹

Erkekle kadın arasında amel-i salih noktasında değil, vazifeleri ifa noktasında farklar vardır. Erkek evin nafakasını temin eder, kadın çocuğu terbiye eder. Biri aileyi dışa karşı korur, diğeri içerden muhafaza eder. Baba kuvvet, ana merhamettir.

Kim Daha Üstün Kadın mı, Erkek mi?

“Bir arabanın direksiyonu mu yoksa tekeri mi daha önemlidir?” şeklinde bir kıyas yapılamayacağı gibi anne ile babanın rolleri de mukayese edilmez. Teker direksiyonun görevini yapamayacağı gibi, erkek kadının, kadın da erkeğin vazifesini ifa edemez. Bunun için Allah Rasulü,

لَنْ يَفْلَحَ قَوْمٌ وَلَوْ أَمْرَهُمْ امْرَأَةٌ

“Yönetim işlerini kadına devreden bir kavim asla saadet bulamaz.”² buyurmaktadır.

Mutlak mânada erkeğin kadına ya da kadının erkeğe üstünlüğü söz konusu olamaz. Bugün hangi erkek Hz. Fâtıma’dan üstün olduğunu iddia edebilir?! Bu yüzden Kur’an-ı Kerim, ameli salih noktasında erkeğe hangi

payeyi veriyse kadının da ona nâil olacağını söyledi. Allah Rasulü üstünlüğe değil, erkeğin vazifesini kadına vermenin kadınlık ve erkeklik alanında zaafiyete yol açacağına işaret buyurmaktadır.

Erkek doğuramayacağı gibi kadın gibi çocuk da bakamaz. Kadın da bir gökdelenin dış cephesinde çalışıp eve nafaka getiremez. Çocuk bakmayı babaya, nafakayı kadına vermek aileyi de cemiyeti de çökertir.

Kur’an-ı Kerim herkesin yerinde durduğu, cinsiyetine münasib bir vazife ifa ettiği cemiyette ancak huzur olacağına, insanların güzel bir hayat yaşayacağına işaret etti. Nitekim ümmet olarak kalbimizin Allah Azze ve Celle’ye müteveccih olduğu zamanlarda insanlar bugüne nisbetle çok daha az boşanıyor çok daha az ailevî sorun yaşıyordu. İman ve ameli salihinin daha muhkem olduğu Hz. Ömer devrinde Fatih ya da Yavuz Selim zamanında mü’minlerin iç huzuru bugünkünden çok daha iyiydi.

Mümin-Kâfir

Allah’tan yüz çevirmenin adı olan küfür bir istidrac halidir. Kâfir zaman

zaman maddi refaha gark olur. Bu da onun isyanını artırır. Dönme imkanı bulamadan ölümle cehennem çukuruna girer. Belalar ise Müslümanı gaflet uykusundan uyandırır. Kur’an’dan yüz çeviren Müslümanın haline dair Allah Tela şöyle buyurmaktadır:

وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا

“Kim de beni anmaktan yüz çevirirse mutlaka sıkıntılı bir hayatı olacaktır.”³

Kur’an-ı Kerim’in sadece okunduğu lakin yaşanmadığı Bilad-ı İslam’da bugün milyonlarca insan huzuru yeşil reçetede aramaktadır. Soğan ekmek yiyip bey gibi yaşayanların torunları saraylarda daralmakta, varlıkta yokluk çekmektedir.

Kur’an’ın haber verdiği gibi mü’minler huzuru imanda ve ameli salihinde bulabilir. Bu yüzden onlardan mahrumiyet mü’minleri acılara ve ızdıraplara mahkum etmiştir.

Kur’an Nesli

Kur’an’ın Allah kelamı olduğunun şahitlerinden bir diğeri, değdiği kalbi ihya etmesi, zihinleri vahâvâri yeşertmesidir.

Kur’an-ı Kerim, cahiliye toplu-

³ Taha, 124.

¹ Nahl, 97.

² Buhari, H. No: 4425.

Kur'an-ı Kerim, cahiliye toplumundan asr-ı saadet çıkardı. Ebu Kuhafe'nin oğlu Ebu Bekir'i, Hattab'ın oğlu Ömer'i yeni bir insan suretinde O var etti. İnsanlık tarihinin en âdil devlet adamlarını, peygamberlerden sonra en büyük mürebbileri, en büyük muallimleri, en şecaatli kumandanları, muhlis zenginleri Kur'an-ı Kerim yetiştirdi. İmam-ı Azam, İmam Buharî, Gazzalî, Razî, İmam-ı Rabbani, Alparslan, Salahaddin, Fatih, Yavuz Selim Kur'an'la büyüdü.

mundan asr-ı saadet çıkardı. Ebu Kuhafe'nin oğlu Ebu Bekir'i, Hattab'ın oğlu Ömer'i yeni bir insan suretinde O var etti. İnsanlık tarihinin en âdil devlet adamlarını, peygamberlerden sonra en büyük mürebbileri, en büyük muallimleri, en şecaatli kumandanları, muhlis zenginleri Kur'an-ı Kerim yetiştirdi. İmam-ı Azam, İmam Buharî, Gazzalî, Razî, İmam-ı Rabbani, Alparslan, Salahaddin, Fatih, Yavuz Selim Kur'an'la büyüdü. Kur'an-ı Kerim içinde bulunduğumuz zaman dilimindeki sömürüye son verecek, insanlığın cennet yolunu açacak hamleyi yapacak büyük kahramanları çıkaracak muhtevâdadır. Bu yüzden tarihselcilikle Kur'an-ı Kerim içerden kuşatılarak, müntesiplerine O'nun devrinin bittiği telkin edilmektedir. Müsteşrik ve mustağriblerin bütün çabalarına rağmen Tarihselcilik büyük bir halk hareketini dönüşmeyince Fıkıhsız bir İslam çalışmaları devreye sürülmüş, İslam ve

ahlak merkezli programlarla zihinlere İslam'ın mahza ahlak dini olduğu yerleştirilmeye çalışılmaktadır. Makâsıd merkezli okumalar da asıl mecrasından koparılıp yeni usûl arayışına dönüştürülerek Kur'an-ı Kerim'i nazımdan bağımsız bir halde anlamamanın ya da tahrifin yolu olmuştur. Biri akamete uğrayınca diğerini devreye sürme şeklinde cereyan eden bu yaklaşımların arka planında Kur'an-ı Kerim'in çağa hâkimiyet yolunu kapatmak vardır. Bütün tuzaklara rağmen Kur'an-ı Kerim'in ilk günkü tazeliğiyle sahabe izinde yeni nesiller yetiştirmesi Allah Kelamı olduğunun şahitlerindendir.

İlmin Şehadeti

İlim de Kur'an-ı Kerim'in Allah kelamı olduğunu tasdik eder. O neyi, nasıl haber verdiyse söylediği gibi olmuştur. Bunlardan birini şu şekilde izah edebiliriz:

اللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ أُنْثَىٰ وَمَا تَغِيصُ الْأَرْحَامُ وَمَا تَزْدَادُ وَكُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهُ بِمِقْدَارٍ

“Allah her dişinin karnında güzelliği çirkinlik, uzunluk kısalık, akıllılık ve delilik itibarıyla neyi taşıdığını, rahimlerin neyi azaltıp neyi artırdığını bilir. O'nun katında her şey bir ölçüye bağlıdır.”⁴

Ayet-i kerimede zikredilen “مَا” akıllı sahibi olmayan varlıklar için kullanılır. Halbuki ayette ceninden bahsedilmektedir. Makam “مَا” yerine akıllılar için olan “مَنْ” gelmesini ve ayetin “اللَّهُ يَعْلَمُ مَنْ تَحْمِلُ كُلُّ أُنْثَىٰ” şeklinde olmasını iktiza eder. Lakin ayet, insanın saçından tırnağına, gözünden kalbine kadar yaratılış sürecini anlatmakta; bu bağlamda onun akıllı bir varlık olması sair azalara nisbetle milyonda bir, bir hususiyetidir.

“Rahimlerin neyi azaltıp, neyi artırdığını Allah bilir.” ifadesi ise mikroskobun keşfiyle anlaşılan fevkâlâde bir hâdisedir. Buna göre ayet bize şunu haber vermektedir: “Annenin yumurta ve babanın sperm hücresi

⁴ Ra'd, 8.

Kur'an'dan başka hiçbir kitap bedenini kefen bezine mahrem bir halde teşhir eden bir kadını saçının tek bir telini göstermekten haya eder hale getiremez. Deve çobanları arasından insanlık tarihinin en âdil devlet adamlarını, en hakkâniyetli hukukçularını, en müessir mürebbilerini, en cömert tüccarlarını çıkaramaz. Ebu Cehilleri tarihten silen, Sasani İmparatorluğu'nu ortadan kaldırıp Mecusî saltanatına son veren, Roma'nın önce kanatlarını kıran sonra gövdesini ortadan kaldıran, Moğolları eritip yok eden, Haçlı tehditlerine rağmen Avrupa'yı batıdan olduğu gibi doğudan da kuşatıp Viyana'ya dayanan Kur'an-ı Kerim özlenen nesli inşa ettiğinde "Büyük İslam Yürüyüşü" yeniden başlayacaktır.

döllenip birleştikten sonra bölünerek çoğalır. Daha sonra bazı hücreler plasentayı (bebek eşi), geri kalanlar da farklılaşarak bebek tarafını oluşturur. Ayette zikredilen "azaltma" bebek eşinin oluşması sürecindeki bölünmeyi ve buna bağlı olarak "nutfe"deki ayrılmayı; "artırmak" ise geride kalan nutfenin büyüyerek çocuğunun oluşmasını anlatır. Plasenta ayrılırken bir küçülme olur. Sonra "eş" ancak beş yüz gram kadar kalırken, rahim cenini büyütür ve dört kiloya kadar çıkarır. Kur'an-ı Kerim'in mikroskopun olmadığı bir dönemde "nutfe"den ayrılıp "bebek eşine" dönüşen hücrelerin kopmasıyla yaşanan küçülmeyi, geri kalan kısmın ise büyüyerek bebek olmasını haber vermesi mucizeden başka nasıl izah edilebilir?! Eğer Kur'an Allah kelamı olmasaydı Allah Rasulü rahmin bölünme ile önce cenini küçültüğünü ardından ise çocuğu büyüttüğünü nereden bilebilirdi?!

Tarih, ilim, yetiştirdiği nesil, fesa-

hat Kur'an'ın benzersiz bir kelim olduğunu ilan eder. Bu noktada Allah Azze ve Celle kitabı çerçevesinde şüphe oluşturanlara şöyle meydan okumaktadır:

وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

"Kur'an'a muhalefet noktasında Allah'tan başka yaptıklarınızı da O'nun bir benzerini telif için yardıma çağırın; eğer iddianızda samimi iseniz!"⁵

Hülasa

Kur'an-ı Kerim'in, bir suresinin ya da bir ayetinin benzerinin telifi noktasındaki çağrılara bin dört yüzyıldır ideolocylar cevap veremedi. Hem tarihe dair söylediklerinin vakti geldiğinde ortaya çıkması, ilmî keşifler noktasındaki ilanları, muhteşem nesiller inşası, şuarası ile meşhur olan Arabın acziyeti O'nun Allah kelamı olduğunun onlarca şahidinden birkaçıdır.

Müslümanlar Kur'an-ı Kerim'den

⁵ Bakara, 23.

uzaklaşınca zaman zaman ideolocylar Bilad-ı İslam'da hakimiyeti ele geçirdi. Lakin hiçbirisi, bir asırdan daha fazla hakimiyet kuramadı. Kur'an-ı Kerim Endülüs dışında kaybettiği bütün beldeleri geri aldı. Allah Teala Kur'an'ın icazını ilan eden ayet-i kerîmelerle her çağın ideolocylarına "Eğer dâvanıza itimadınız varsa fikir, hukuk ve sanat adamlarınızı Kur'an'a karşı alternatif bir anayasa telif et-

mek için bir araya getirin.” şeklinde meydan okumaktadır. Lakin hiçbir sistem O’na cevap veremedi. Kapitalizma’nın akıbeti de Komünizma gibi olacak. Batılı devletlerin milyonlarca polisle yapamadığını bir ayetle yapan Kur’an-ı Kerim’in dönüşüne bir elektrik kesintisinde bütün mağazaları yağmalanan ABD’nin de, onu taklid merci görenlerin de gücü yetmez. Kur’an’dan başka hiçbir kitap bedenini kefen bezine mahrem bir halde teşhir eden bir kadını saçının tek bir telini göstermekten haya eder hale getiremez. Deve çobanları arasından insanlık tarihinin en âdil devlet adamlarını, en hakkâniyetli hukukçularını, en müessir mürebbilerini, en cömert tüccarlarını çıkaramaz.

Ebu Cehilleri tarihten silen, Sasani İmparatorluğu’nu ortadan kaldırıp Mecusî saltanatına son veren, Roma’nın önce kanatlarını kıran sonra gövdesini ortadan kaldıran, Moğolları eritip yok eden, Haçlı tehditlerine

rağmen Avrupa’yı batıdan olduğu gibi doğudan da kuşatıp Viyana’ya dayanan Kur’an-ı Kerim özlenen nesli inşa ettiğinde “Büyük İslam Yürüyüşü” yeniden başlayacaktır:

فَإِنْ لَّمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا
النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ

“Bütün adamlarımızı çağırmanıza rağmen Kur’an’ın bir benzerini yapamıyorsanız tarih bugününde şahididir ki bunu gelecekte de yapamayacaksınız. O halde kâfirler için hazırlanan cehennem ateşinden bu kitaba iman ederek iyice sakının, onun tutuşturucusu insanlar ve o taşlardır.”⁶

Müşrikler öncülerıyla Kur’an’ın tesirini kıramadı. Hicretten sonra kılıçlarını kuşanıp Medine’ye yürüdüler, Bedir’de, Uhut’ta, Hendek’ta kalemle, kelamla susturamadıkları Kur’an’ı silahla durdurmak için canlarını ortaya koydular. Lakin Ebû Cehil’in evini dahi kaybettiler. Oğlu da, kızı da Müslüman oldu. Fetret olur, musta-

⁶ Bakara, 24.

Kur’an düşmanları için dünyada yürek darlığı âhirette “Yakıtı insanlar ve taşlar olan cehennemi narı var.” Güneşin altındaki kızan bir taşta insan çıplak bir halde ayağını koyamaz. (basamaz) Taş ısınınca ateş gibi olur. Kur’an-ı Hakîm nazil olduğunda insanlar kömürü bilmiyordu. “Taş yanarmı?” demişlerdi. Allah Teala taşta benzer madenlerin yandığını insanlara gösterdi. O halde muhakkak ki cehennem de taş da kâfir de yanacak.

Müslümanlar fevkalâde zor şartlar altında “Allah’ın yardımı ne zaman gelecek?” dedikleri anlar oldu. Lakin imanlarıyla direnmekten imtina etmediler. Tek parti döneminde Ezan-ı Muhammediyye’nin yasaklandığı yıllarda köyün bir ucuna bir gözcü diğer bir ucuna başka bir gözcü diker yine de ezan okurdu bu millet. Kur’an-ı Kerîm okutan hocaları döve döve ellerini patlatır, talebeleri de darbederlerdi. Nerede Kur’an-ı Kerîm’in hasımları? Hepsi toprak oldu. Karl Marx’ın yalanına inanıp milyonlar yürürdü. Komünizma ile ne büyük katliam yapıldı. Buhara’yı, Semerkant’ı içinde barındıran Türkistan’ı yakıp yıktılar. Taş üzerinde taş, gövde üzerinde baş bırakmadılar. Şimdi ise Komünizma masal oldu. Komünistler de Allah yolunu kapatamadı. Kur’an-ı Kerîm’in gençlik içinden Musab çıkarmasına mani olamadı. Bu kitabı indiren, spermin yumurta ile birleşmesinden insan vücuda getiren, tohumdan ağaç çıkaran Allah’ın vâdi var. İslam bütün ideolocyalara galip gelecektir.

zafların acziyeti her yanı kaplayabilir. Lakin küfür, Kur’an’ın Mekke’yide fet-hedecek bir Medine kurmasına mâni olamaz.

Müslümanlar fevkalâde zor şartlar altında “Allah’ın yardımı ne zaman gelecek?” dedikleri anlar oldu. Lakin imanlarıyla direnmekten imtina etmediler. Tek parti döneminde Ezan-ı Muhammediyye’nin yasaklandığı yıllarda köyün bir ucuna bir gözcü diğer bir ucuna başka bir gözcü diker yine de ezan okurdu bu millet. Kur’an-ı Kerîm okutan hocaları döve döve ellerini patlatır, talebeleri de darbederlerdi. Nerede Kur’an-ı Kerîm’in hasımları? Hepsi toprak oldu. Karl Marx’ın yalanına inanıp milyonlar yürürdü. Komünizma ile ne büyük katliam yapıldı. Buhara’yı, Semerkant’ı içinde barındıran Türkistan’ı yakıp yıktılar. Taş üzerinde taş, gövde üzerinde baş bırakmadılar. Şimdi ise Komünizma masal oldu. Komünistler de Allah yolunu ka-

patamadı. Kur’an-ı Kerîm’in gençlik içinden Musab çıkarmasına mani olamadı. Bu kitabı indiren, spermin yumurta ile birleşmesinden insan vücuda getiren, tohumdan ağaç çıkaran Allah’ın vâdi var. İslam bütün ideolocyalara galip gelecektir.

Mü’minler mükemmel ve mükemmil olan Kur’an-ı Kerim’i bir düstur olarak kabul ettiklerinde yenden hezimet de, cehennem de zâlimlerin kaderi olacaktır.

Kur’an düşmanları için dünyada yürek darlığı âhirette “Yakıtı insanlar ve taşlar olan cehennemi narı var.” Güneşin altındaki kızan bir taşa insan çıplak bir halde ayağını koyamaz.(basamaz) Taş ısınınca ateş gibi olur. Kur’an-ı Hakîm nazil olduğunda insanlar kömürü bilmiyordu. “Taş yanar mı?” demişlerdi. Allahu Teala taşa benzer madenlerin yandığını insanlara gösterdi. O halde muhakkak ki cehennem de taş da kâfir de yanacak.

ÂHİRZAMAN DİLİMİNİN HANGİ DURAĞINDAYIZ: SİYAHIN İÇİNDEKİ BEYAZ

MUSTAFA ÖZCAN

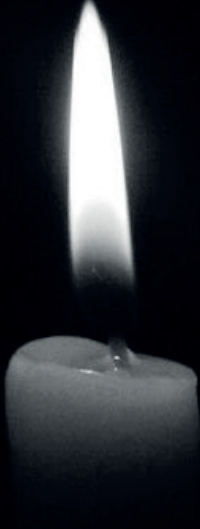

Talikan'dan Taliban'a

Kaderin değişmesi veya yenilenmesi sosyolojik şartların olgunlaşmasına bağlıdır. Bumeselenin Kur'an'daki dayanağı şudur: Bir topluluk kendisini değiştirmedikçe "ALLAH" onların durumunu değiştirmez. Beni İsrail Musa Aleyhisselam ile birlikte Tihde değişmedikçe Allah onları n vaziyetini değiştirmemiştir. Yoksa değişim özde değil sözde kalırdı. Amalika'nın yapacağını Beni İsrail yapacaktı. Asıl değişim zümreler değil değerler üzerinden olmalıdır. Birinin gidip diğerinin gelmesi değişim değildir. Kemmi değil keyfi değişim olmalıdır. Kalıp değil ruh değişmelidir. Değerler üzerinden davranışlar ve davranış kalıpları değişmelidir. Zulmün nöbet değiştirmesi değişimi ve adaleti getirmez.

Beni İsrail Huruç'tan yani Mı-

Sabırsız ve çilesiz zafere ulaşmak mümkün değildir. Kolayca bir zafer söz konusu değildir. Ehli hakkın zaferi veya günleri mutluluk gibi kısa ömürlüdür ama gölgesi uzundur. Sözgelimi birisi Hasan el Basri'ye şöyle sorar: Haccac'dan hemen sonra Medine valiliğine sonra da devletin başına Ömer Bin Abdulaziz'in getirilmesine ne dersin? Kulaklara küpe şöyle hikmetli bir cevap vermiştir: Ömer Bin Abdulaziz devresi bir teneffüs yani nefes alma devresidir. Çöldeki vaha gibidir. O da gelme millet umutsuzluktan kırıldı. O umutsuzluk atmosferinde umut ve siyahın içindeki beyazlıktır. Ömer Bin Abdulaziz yüzüncü yılın müceddididir. Hem siyasi müceddittir hem de sünneti ihya eden bir müceddittir. 2 yıllık adil idaresinin gölgesi günümüze kadar vurmuş ve aydınlatmıştır.

sır'dan çıktıktan sonra Musa (Aleyhis-salam) ile birlikte 40 yıllarını Tih Çölünde yalpalayarak geçirmişlerdir. Zira Beni İsrail'in Arzı Mev'ud'a girmeleri için Mısır tortularından, orada kazandıkları eski alışkanlıklarından kurtulmaları gerekiyordu. Bunlar arasında aç güzlülük gibi hasis haller mevcuttu. Mısır'dan çıkan Yahudiler celale hükümdündedir. Yani haramla meşbu hale gelmişlerdir. Bu hasletlerinden zinhar kurtulmaları gerekirdi. Bunun için veya ehil olabilmek için bir iç temizliğine (tezkiye) ihtiyaçları vardı. Canlı yiyen tavukların bir müddet dinlendirilmeleri ve helal gıda ile beslenmeleri gerekir. Sözgelimi, Hanefilere göre, cellâlenin eti de sütü de mekruhtur. Şayet cellâle hayvan tavuk cinsi ise üç gün, koyun cinsi ise dört gün, sığır ve deve cinsi ise on gün hapsedilir ve bu esnada temiz alafla (hayvan yemi olabilen her türlü ota verilen isim) beslenirse

Arnold Toynbee

**Arnold Toynbee,
'arrested civilizations'
diyerek İslam
medeniyetinin
durdurulduğuna
parmak basmıştır.
İslam medeniyetini
durduran Batı
medeniyetidir.
İslam medeniyeti
Batı medeniyetinin
kıskaçından
kurtulduğunda
küreselleşmesini
tamamlayacaktır.**

hayvan temizlenmiş olur ve yenmesi helal olur. Mısır'dan çıkan Beni İsrail toplumu da celale gibidir. Mısır'da bir sürü haram ve hatta küfre götüren alışkanlıklar edinmişler, kazanmışlardır. Buzağıya tapınmaları gibi. Beni İsrail'in dini kurallarında olduğu gibi Toprak dahi Şabat günü gibi yedi yılda bir yıl dinlendirilir. Nadas da toprağın dinlendirilmesi için dini kurallardan birisidir. Diğer milletlerde dini bir vecibe olmasa bile toprağın verimini artırmak için dinlendirilmesi bir gelenek haline gelmiştir. Herkes zafer kazanabilir ama ehli hakkın zaferi için bazı olgunlaşma şartları vardır. Bunlar dini-sosyolojik şartlardır. Yeri geldiğinde bu yöndeki Kur'an buyruklarına ve ihtiva ettiği şartlara değinilecektir.

Bunlardan birisi 'Lemma Saberu' ayetidir. 'Sebrettiklerinde' şartını ifade etmektedir. Kısaca sabırsız ve çilesiz zafere ulaşmak mümkün değildir. Kolayca bir zafer söz konusu değildir. Ehli hakkın zaferi veya günleri mutluluk gibi kısa ömürlüdür ama gölgesi uzundur. Sözgelimi birisi Hasan el Basri'ye şöyle sorar: Haccac'dan hemen sonra Medine valiliğine sonra da devletin

başına Ömer Bin Abdulaziz'in getirilmesine ne dersin? Kulaklara küpe şöyle hikmetli bir cevap vermiştir: Ömer Bin Abdulaziz devresi bir teneffüs yani nefes alma devresidir. Çöldeki vaha gibidir. O da gelme millet umutsuzluktan kırılırdı. O umutsuzluk atmosferinde umut ve siyahın içindeki beyazlıktır. Ömer Bin Abdulaziz yüzüncü yılın müceddididir. Hem siyasi müceddittir hem de sünneti ihya eden bir müceddittir. 2 yıllık adil idaresinin gölgesi günümüze kadar vurmuş ve aydınlatmıştır. Onun idaresi normatif ve miyari bir idaredir. Keyfe değil kurallara tabidir. Onun temsil ettiği tarih İslam tarihidir. Emevilerin tarihi ise genelde beşer tarihidir. Emeviler İslam'ın modeli değildirler ama Ömer Abdulaziz ve benzerleri İslami açıdan model ve kriterdir. Bizi aydınlatan o ve onun gibilerin ortaya koydukları model, fazilet modelidir. El hilafe ala minhaci'n nübüvve/peygamberlik yöntemi üzerine hilafeti yenilemiştir. Şuraya yeniden işlerlik kazandırmıştır. Sünneti kaybolmaktan, yok olmaktan (indiras) kurtarmıştır. Hadislerin tedvinine resmiyet kazandırmıştır.

Vahidüddin Han

Hamas milletvekillerinden Yunus Estel de buna kıyasla son mesaj olan İslam mesajının 100 yıldan daha fazla atıl kalamayacağını ve durdurulan medeniyetinin yeniden harekete geçeceğini söylemiştir. Bilindiği gibi ahir zaman dilimi aynı zamanda güneş kararmasını temsil eden bir küsuf vaktidir. Arnold Toynbee, 'arrested civilizations' diyerek İslam medeniyetinin durdurulduğuna parmak basmıştır. İslam medeniyetini durduran Batı medeniyetidir. İslam medeniyeti Batı medeniyetinin kıskacından kurtulduğunda küreselleşmesini tamamlayacaktır. Bununla birlikte merhum Vahidüddin Han, 'Modern Çağda İslam (el İslam fi'l Asri'l Hadis)' adlı eserinde İslam'ın ahir zamanda yenilenmesinin iki yüz yıllık bir süreci kapsayacağını söylemiştir. Bunun belli ki yüz yılı Osmanlı içindedir. Osmanlı modernizm dalgaları karşısında çare aramaya başlamış ama negatif zaman döngüsü (eyyam en nahisat) ona bu imkanı bahşetmemiştir. Osmanlı sonrasında Kemalizmle başlayan yeni yüz yıl da ikinci yüz yıllık dilimi temsil eder. Arap Baharı ile birlikte İslam alemi yeni bir aşamaya girmiştir. Arap Baharı orijinal hilafetinin yeniden tesisinin mukaddimesidir. İlk raundu yerleşik düzenler kazansa

da közün altındaki kor yanmaya devam etmektedir.

Son sıralarda iki gelişme olayların seyrine damga vurmuştur. Bunlardan birisi 11 günlük 1442 hicri yılı Ramazan ayındaki Filistin direnişi ve Hamnas'ın yürüttüğü Kudüs Kılıcı hareketidir. Bu yeni durum Arap Baharından sonra rejimlerin ilk raundu kazanmalarından beri sönen umutları tazelemiştir. Adeta 1987 yılındaki ilk İntifada ortamını hatırlatmış ve İsrail'in sanılandan da kırılgan olduğunu göstermiştir. İsrail'i yok edecek virüs kendi içinde saklıdır.

İkinci önemli gelişme ise 20 yıl sonra Afganistan'da ilk kareye ve sıfır noktasına dönülmesidir. Ya da Bush'un yeni Haçlı seferinin akameti uğramasıdır. 20 yıl sonra başladığımız noktaya geri döndük. Hadiste 'başladığınız noktaya geri dönersiniz (udtum min haysü bedetüm)' buyrulmaktadır. Bu hadis Irak, Suriye, Mısır gibi ülkelerin ablukayla maruz kalmalarını ifade ediyor. Irak'ın Acemlerin ve diğer ülkelerin de Batılıların boykotuna uğrayacakları ifade edilmektedir. Hadisin metninde Afganistan ismi geçmemekle birlikte ismi geçen ülkelerle aynı sifata sahiptir. Ruslar 11 yıl, Amerikalılar ise 20 yıl bu ülkeyi işgalleri altında

Vahidüddin Han, 'Modern Çağda İslam (el İslam fi'l Asri'l Hadis)' adlı eserinde İslam'ın ahirzamanda yenilenmesinin iki yüz yıllık bir süreci kapsayacağını söylemiştir. Bunun belli ki yüz yılı Osmanlı içindedir. Osmanlı modernizm dalgaları karşısında çare aramaya başlamış ama negatif zaman döngüsü (eyyam en nahisat) ona bu imkanı bahşetmemiştir. Osmanlı sonrasında Kemalizmle başlayan yeni yüz yılda ikinci yüz yıllık dilimi temsil eder. Arap Baharı ile birlikte İslam alemi yeni bir aşamaya girmiştir. Arap Baharı orijinal hilafetinin yeniden tesisinin mukaddimesidir. İlk raundu yerleşik düzenler kazansa da közün altındaki kor yanmaya devam etmektedir.

Ahmet Şah Mesut

tutmuşlar ve sonra direniş karşısında aheste aheste pes etmişler, yenilmişlerdir. Afganistan Taliban'ın muhtemel zaferiyle birlikte aynı noktaya ve başlangıç noktasına dönmüştür.

Ahir Zaman Sürecinin Hangi Aşamasındayız?

Taliban'ın 20 yıl sonra yeniden harekete geçmesi Siyah Bayraklılar hadisinin güncellenmesine ya da etrafındaki tartışmanın yenilenmesine neden olmuştur. Kimileri Mehdi'ye muzahir olacak Siyah Bayraklıların bu kimse-ler yani Taliban üyeleri olduğunu ileri sürmektedirler. Taliban'ın yeniden yükselişiyle birlikte bu tür yorumlar da artış kaydedildi. Ahir zamanda bulunduğumuz dönemle ilgili Afganistan'a işaret eden iki hadis gösteriliyor. Bunlardan birisi Siyah Bayraklılar hadisidir. Bunun da bir iki versiyonu var. Birisinde Horasan ibaresi geçerken diğerinde şark ifadesi geçiyor. Yorumcuların geneli ise Siyah Bayraklılardan muradın yeniden yükselişe geçen Taliban hareketi olabileceğini öngörüyor. Huzeyfe Abdullah Azzam gibi bazıları yorumlarında önce Taliban'a meyletse-ler de sonrasında bazı şüphelerini öne çıkarmışlardır. En azından Taliban'ın Afganistan'a zorbalıkla değil de uzla-

şarak hükmetmesini istiyorlar. Bunun sağlıklı bir yol olacağını ifade ediyorlar. Huzeyfe Abdullah Azzam, kendisi ve babasının Ahmet Şah Mesut çizgisine meyyal ve yakın durduğunu ifade ediyor. Tarihte Eba Müslim Horasani Siyah Bayraklar hadisini ilk kullanan ve Emevileri siyah bayraklarla deviren şahsiyettir. İkinci defa IŞİD 2014 sonrasında hem Siyah Bayrakları hem de Dabık gibi hadislerde zikredilen mekanların isimlerini lehine kullanmıştır. Propaganda vesilesi yapmıştır. Lakin süngüsü çabuk düşmüştür. Onların Siyah Bayrakların sahibi değil istismarcısı oldukları anlaşılmıştır. Bu tür yorumlara rağmen bildiğimiz kadar Taliban'ın Siyah Bayraklılar hadisine doğrudan atıfta bulunduğu veya kendilerine mal ettiklerine tanık değiliz.

Bu yönde rivayet edilen ikinci hadis ise Talikan veya Talakan hadisidir. İran ve Şii kültüründe Maraşi ve Talakani gibi anlamını coğrafyalardan mülhem lakaplar kullanılmakta ve bulunmaktadır. Talikan bir mevkii ismi olduğu gibi geçmişte Afganistan'a bir bütün olarak verilen isim olarak da bilinmektedir. Arap edebiyatında ve dünya edebiyatında itlaki'l cüz ale'l kül/parçayı bütününe yerine kullanmak kaide-

si alışılmış bir durumdur. Hem Şiiler hem de Sünni kaynaklar mevkuf olarak yani Hazreti Ali'ye dayandırılan bir eseri veya rivayeti paylaşıyorlar.

Talikan'a yazık oldu! Allah'ın orada altın ve gümüşten olmayan hazineleri vardır. Bu hazineler mert insanlar veya insan unsurudur (rical). Bunlar gerçek anlamda Allah'ı tanırlar ve onlar dünyanın son sahnesinde yani ahir zamanda Mehdi'nin yardımcılarındırlar. Burada kullanılan rical kaht-ı ricalin tersinedir. Mert insan veya erkek kıtlığının yaşandığı dönemde onlar mertliği ve erkekliği temsil ederler.

Başka bir rivayette ise şöyle denilmektedir: Talikan'a yazık oldu! Allah'ın orada altın ve gümüşten olmayan hazineleri vardır orada iman ehli insanlar vardır ve hakkıyla Allah'ı tanırlar ve ayrıca onlar Mehdi'nin müzahirleri ve yardımcılarındırlar. 20 yıl sonra; Taliban'ın ikinci yükselişinden sonra gelecek günlerde bunun sağlanmasını yapabileceğiz. Suriye cephesinin yardımına koşarlarsa o zaman bu hadis bunların üzerinde tecelli etmiş olacaktır. Halep orda ise arşın buradadır. Taliban unsurları kendilerini de Suriye muhalefetine benzetiyorlar (<https://twitter.com/zohersalm/status/1415662208839737354>)

Buna göre Suriye diktatörü Esat, Rusya açısından Necibullah'a ABD açısından da Eşref Abdulgani'ye benzetilmektedir.

Mekke'nin Birinci Ve İkinci Sığınmacısı

Günümüze bakan hadislerden birisi de Mekke'ye birinci ve ikinci sığınmacı hadisidir. Hadis şöyledir: Mekke'ye birisi sığınır ve öldürülür. Daha sonra insanlar bir süre (bürhetun min dehrin) beklerler ve sonra Mekke'ye başka birisi (ikinci) sığınır. Bu hadisin yorumunda insanlar çeşitli vadilere sapmışlardır. Bu normaldir. Zira hadisler müteşabihdir yani benzeşiktir birçok anlama gelebilir. Bunların sağ-

Cuheyman el-Uteybi

lamasını ilgili hadislerin ruhundan çıkarmak mümkündür. Bazen rüyalar çok uzak anlamları da ihtiva edebilir. Bundan dolayı tabirini gelecekte gerçekleşecek olaylar yapar. Rüyaların büyük kısmını olgular üzerinden yorumlamak mümkündür. Genellikle birinci sığınmacı olarak 1400 hicri yani 1979 yılının Kasım-Aralık ayında Kabe'yi arkadaşlarıyla basan Cüheyman el Uteybi ile Muhammed Kahtani isimleri akla gelmektedir. Suudi İhvanını temsil eden bu kimseler siyasetin içinde ve dışında özellikle de dini alanda büyük bir sapma ve yozlaşma yaşandığına şahit olurlar ve rejimi yıkmak için harekete geçerler ve Kabe'yi ele geçirmek için hamle yaparlar. Maksatları buradan seslerini duyurmak ve yerli ve yabancı ahalinin dikkatini çekmektir. Etkileşim meydana getirmektir. Lakin Arap Baharındaki gibi dahili ve harici güçlerin işbirliği sayesinde bastırılırlar ve idam edilirler. Önce Muhammed Kahtani ve etrafın-

da kümelenen küçük bir topluluk rüyalarında Kahtani'yi Mehdi olarak görürler. Bu rüyaların artması ve tevatu ve muvazaa (uyum) halini yansıtmaya üzerine aralarında kalkışmaya dair anlaşmalar lakin kalkışmaları muvaffak olamaz ve tenkil edilirler. Bu vaka böylece tarihe geçer. Mekke'ye birinci ve ikinci sığınanlar meselesinde Emeviler dönemindeki Abdullah Zübeyr kalkışması dikkate alınmaz. Zira 40-50 yıl zarfında (burhetün min dehrin) kimse bir daha kalkışma yapmamıştır. İkinci bir kalkışma olmaz. Bu yıllarda Mehdi zuhur etmezse o takdirde 1979 kalkışması da Mehdi'nin zuhurunun miladı olmaktan çıkar. Miat yoksa milatta yoktur. Eba Müslim Horasani ise kalkışmasını Mekke değil Horasan'da icra etmiştir. Dolayısıyla hadisten maksadın birinci sığınmacı olarak Muhammed Kahtani ve Cüheyman el Uteybi olduğu söylenmektedir. İkinci aiz veya sığınmacının ise Mehdi olacağı öngörülmektedir. 1979 tarihinden 40 yıl sonra ikinci sığınmacının deja vu suretiyle Mehdi olacağı yorumu geniş ve genel kabul görmektedir. 1979 yılından 40 yıl sonra covid 19 virüsü ortaya çıktı ve salgın halini aldı ve Kabe 2020 ve 2021 tarihlerinde umum hacılar için tatil edildi. Sadece VIP hacılar veya içeriden göstermelik olarak toplanan hacılara hac yapma müsaadesi verilmiştir. Haccın tatil edilmesi çoklarına göre bu hadisle bağlantılıdır. Muhammed Kahtani ve Cüheyman el Uteybi'den 40 yıl sonra Mehdi'nin aynı yerde (Rükün ile Makam arasında) çıkmaması için salgın bahanesiyle geniş katılımlı hac engellenmiştir. Bu yorumlara göre Suudiler Mehdi'nin zuhurundan korkmuştur. Gerçekten de bunun tevili bu mudur? Mehdi zuhur ettiğinde Mekke'den mi çıkacak yoksa başka İslam yurtlarından birinde mi? Bürhe min dehrin ifadesinde bürhe kelimesinin 40-50 yıllık bir periyoda ve süreye tekabül ettiği ifade edilmektedir.

İki sığınmacı hususunda ilk sığın-

Günümüze bakan hadislerden birisi de Mekke'ye birinci ve ikinci sığınmacı hadisidir. Hadis şöyledir: Mekke'ye birisi sığınır ve öldürülür. Daha sonra insanlar bir süre (bürhetun min dehrin) beklerler ve sonra Mekke'ye başka birisi (ikinci) sığınır. Bu hadisin yorumunda insanlar çeşitli vadilere sapmışlardır. Bu normaldir. Zira hadisler müteşabihdir; yani benzeşiktir birçok anlama gelebilir. Bunların sağlamasını ilgili hadislerin ruhundan çıkarmak mümkündür. Bazen rüyalar çok uzak anlamları da ihtiva edebilir. Bundan dolayı tabirini gelecekte gerçekleşecek olaylar yapar. Rüyaların büyük kısmını olgular üzerinden yorumlamak mümkündür. Genellikle birinci sığınmacı olarak 1400 hicri yani 1979 yılının Kasım-Aralık ayında Kabe'yi arkadaşlarıyla basan Cüheyman el Uteybi ile Muhammed Kahtani isimleri akla gelmektedir.

macı bir olguya ve olaya dayanmaktadır. Dolayısıyla ilk sığınmacı muhkem bir olaydır. Bununla birlikte Mehdi'nin aynı yerde 40-50 yıl sonra zuhuru müteşabihidir. Belki de zuhur burada olmayacaktır. Bu hadise İsrâ Suresinin başındaki 'ilk defa girdikleri gibi girerler/kema dehaluhu evvele merretin' ifadesini hatırlatıyor. İlk defa girme müteşabihidir. Lakin Şaravi gibi alimler bunu Hazreti Ömer dönemindeki fethe/ girmeye hamlediyorlar. 'Casu hilal ed diyar/ evleri ve etrafını kolağan ettiler, taradılar' ifadesini ise Hayber fethine yoruyorlar. Burada şayet Kudüs ikinci kez Yahudilerden Mehdi ve ordusu tarafından ele geçirilecek olursa bu fetih müteşabih değil muhkem özellikte olacaktır. Aiz/iki sığınacı meselesine kıyasla takdim ve tehir vardır.

Mehdi ikinci sığınmacı ise Muhammed Kahtani'nin çevresinin, liderlerini Mehdi olarak görmelerini nasıl yorumlamalıyız? Bunu öncü ve artçı yansıma olarak okuyabiliriz. Nitekim, Kur'an Hazreti Meryem'e 'ya uhte Harun/Harun'un kız kardeşi' diye hitap etmektedir. Bu mecaz bir hitap şeklidir. Kur'an'da mecaz yoktur diyenleri de tekzip etmektedir. Halbuki ikisi arasında iki bin yıl kadar bir zaman fasılası olmalıdır. Harun Aleyhisselam dindarlık sembolü olduğundan dolayı Meryem'e Harun'un kardeşi atfı yapılarak sıkı dindarlığına vurgu yapılmıştır. Bu anlamda Muhammed Kahtani ve Cüheyman el Uteybi gibi aynı rüyayı görenler öncü bir rüya görmüşler ve bu anlamda Mehdi'nin zuhurunun provasını yapmışlardır. Bununla birlikte yine de Mehdi'nin Rükün ile Makam arasında çıkacağı ve zuhur edeceği müteşabih ve sembolik bir husus olmalıdır. Dolayısıyla Suudiler Mehdi'yi engellemek için hacca kısıtlama getiriyorlarsa boşuna yorulmuş oluyorlar. Mehdi'nin zuhuru onların tedbiriyle bozulamaz.

Hazinenizin yanında üç kişi çarpışır; her biri halife çocuğudur. Hazineyi

ele geçirmeleri hiçbirine müyesser olmaz. Sonra Şark taraflarından Siyah Bayraklılar zuhur eder ve hiçbir kavmin öldürmediği şekilde sizi öldürürler-Ravi: sonra bir şey dedi ama ezberleyemedim- Onu gördüğünüzde karın üzerinde sürünerek de olsa biat edin. Zira o Allah'ın halifesi Mehdi'dir. Bu hadisin birçok tahriri ve tariki vardır.

Burada Allah'ın halifesi denmesi bir hanedanlığı dayanmaması ve isami olması nedeniyledir. Burada üç halife çocuğu kimlerdir? Burada bir halifenin üç çocuğundan değil üç halifenin veya kralın üç çocuğundan bahsedilmektedir. Bu kenz /hazine petrol olabilir. Son sıralarda Muhammed Bin Zayed ile Muhammed Bin Selman arasında petrol üretimi ve kotası üzerinde anlaşmazlık zuhura geldi ve her biri ayrı istikamete gitmeye başladı. Kimileri Muhammed Bin zayed ile Muhammed Bin Selman arasında çekişmeyi buna hamlediyorlar. Üçüncü halife veya kral oğlu ola-

rak da Katar Emiri Şeyh Temim Bin Hamed Al-i Sani'ye işaret ediyorlar. Bu yorum güncel hadiseler üzerinden bir yorumdur çekişme kital ve savaş boyutuna gelmezse yorum düşer.

Kısaca son olaylar kıyamet alametleriyle ilgili güncel tartışmaları tetikledi. Kıyametin alametleri her yerde karşımıza çıkıyor.

Hakkı Ve Sabrı Tavsiye Etmek

'Sabredip' âyetlerimize kesin olarak iman ettikleri zaman, onların içinden, buyruğumuzla doğru yolu gösteren rehberler çıkardık (Secde: 24). Burada 'eimme' yani önder ve rehberler çıkarmak iman ve sabır şartına bağlanmıştır. Keza Asr Suresinde de hakkı ve sabrı tavsiye edenlerin ve salih amel işleyenlerin hüsrandan muaf ve müstesna oldukları beyan edilmiştir. Hak bir amaç ise sabır da ona götüren bir süreçtir. Sabrı olmayan menzili maksuduna ulaşamaz. Hedefe ulaş-

mak, menzil-i maksuda ulaşmak ancak sabrı kuşanmakla mümkündür. Bu da acıya ve acılara katlanmak anlamına gelir.

Nihayet peygamberler ümitlerini yitirip de kendilerine temelsiz vaatler ile kandırıldıklarını düşündükleri, algıladıkları bir sırada onlara yardımımız gelir-çatar ve dilediğimiz kimse kurtuluşa erdirilir. Fakat, suça gömülmüş olanlardan azabımız geri çevrilmez. (Yusuf:110) Burada 'Zannu ennehum kad küzzibu' ifadesi çok manidardır. Bu da zafer öncesindeki bin bir badire ve zorluğu akla getirmektedir. Bunları aşmadan selamete ulaşmak mümkün görünmemektedir. Hatta peygamberler bile kandırıldıkları zehabına algısına kapılmışlardır. Burada 'küzzibu' şeddelidir. Yani aynı algı imtihanından bir kere değil onlarca belki yüzlerce geçirilmişlerdir. Dolayısıyla vaatleri tekzip noktasına gelmişlerdir. Müşrikler müminlere Allah size sadece aldanma vaat eder

kabilinden sözler söylemişlerdir. Buna rağmen müminler istiflerini bozmazlar ve zaten Allah'ın kendilerine zorluk vaat ettiğini bildiklerini söylerler. Bununla birlikte zaferin kıyasına her geldiklerinde süreç kendini tekrarlamakta ve boşluğa düşmektedirler. Kısır döngü oluşmaktadır. Ayet bu hali ifade eder. Hatta iza isteyeser rusulu ve zennu ennehum kad küzzibu caehum nasruna. Peygamberler umutlarını yitirmek, umutsuzluğa kapılmak üzere oldukları ye'sin kıyasına düştükleri, geldikleri sırada kandırıldıkları algısına kapıldılar işte orada yardımımız geldi. Burada 'kuzibu' denmiyor 'kad küzzibu' deniliyor. Demek ki bu hal bir peygamberin hayatında birçok kez tekrarlanıyor. Peygamberlerin hayatında da müteaddit defa yaşanıyor. Kandırıldıkları algısına kapılıyorlar. Zafer yolu güller serpilmiş bir yol değil. Bilakis dikenlerle bezeli çile yoludur. Güle ulaşmak için dikenleri çiğnemek gerekiyor.

Burada Allah'ın halifesi denmesi bir hanedanlığı dayanmaması ve isami olması nedeniyledir. Burada üç halife çocuğu kimlerdir? Burada bir halifenin üç çocuğundan değil üç halifenin veya kralın üç çocuğundan bahsedilmektedir. Bu kenz /hazine petrol olabilir. Son sıralarda Muhammed Bin Zayed ile Muhammed Bin Selman arasında petrol üretimi ve kotası üzerinde anlaşmazlık zuhura geldi ve her biri ayrı istikamete gitmeye başladı. Kimileri Muhammed Bin zayed ile Muhammed Bin Selman arasında çekişmeyi buna hamlediyorlar. Üçüncü halife veya kral oğlu olarak da Katar Emiri Şeyh Temim Bin Hamed Al-i Sani'ye işaret ediyorlar. Bu yorum güncel hadiseler üzerinden bir yorumdur çekişme kital ve savaş boyutuna gelmezse yorum düşer.

MÜSLÜMANIN KARDAN BEYAZ ELBİSESİ: İFFET

Lügatta “haramlardan uzak durmak, helâl ve güzel olmayan söz ve davranışlardan sakınmak” anlamında masdar olan iffeti,¹ kişinin meşru olmayan arzu ve isteklerini aklın ve dînin buyruğuyla disipline etmesi şeklinde ta’rîf edebiliriz.

İffet kökünden müştâk olan kelimeler Hadîs-i Şeriflerde olduğu gibi Kur’ân-ı Kerîm’de de² mal mülk, yeme içme konularında ölçülü ve kanaatkâr olma³ ve cinsel istekler hususunda ölçülü ve edepli davranma⁴ ma’nalarında kullanılmıştır. Günümüzde moderniteyle fuhşîyyâtın yaygınlaşması, zinânın suç olmaksızın çıkarılması nedeniyle “namus fay hattı”nda yaşanan büyük kırılma cemiyette müdhiş bir deprem meydana gelmesine, âilelerin parçalanıp, çoluk çocuğun enkâz altında kalma-

sına sebep olduğu için biz bu yazıda behimî arzuların kayıt altın alınmasından bahsedeceğiz.

İnsâniyetin Hâmisi Bir Nizâm: İslâm

Dinimiz, canımız, aklımız, malımız gibi gerektiğinde uğrunda fedây-ı cân ederek de olsa mutlaka korumamız emredilen, bizi hayvandan ayıran en önemli hasletlerden biridir iffet. Bu yüzdendir ki Kâinâtın Sâhibi Kerîm Kitâbında: “Mü’min erkeklere söyle; gözlerini haramdan sakınsınlar; iffetlerini, namuslarını korusunlar. Bu davranış, onlar için daha temizdir. Gerçekten Allah onların yaptıklarından haberdârdır.”⁵, “Mü’min kadınlara da söyle; gözlerini haramdan sakınsınlar; iffetlerini, namuslarını korusunlar.”⁶ buyurarak önemine binâen hem erkeğe hem ka-

Unutmayalım ki nefsimiz, Şeytan ve şeytanlaşmış insanlar bizi sürekli “هيت لك” diyerek bir şeylere da’vet edip duruyor. Nitekim Peygamber-i Ekber “Âdemoğlunun zinâdan nasîbi takdîr olunmuştur. O buna mutlaka erişir. Gözlerin zinâsı bakmak, kulakların zinâsı dinlemek, dilin zinâsı konuşmak, elin zinâsı tutmak, ayakların zinâsı yürümektir. Kalbe gelince o arzu eder, da’vet eder. Üreme organı ise ya bu da’vete icâbet eder ya da boşa çıkarır.” buyurarak bu hakikâti nazara verir.

¹ İbn Manzûr, *Lisânu’l-Arab*, C. 9, s.253.

² Bakara, 2/273; Nisâ 4/6.

³ Bakara 2/273; Nisâ 4/6.

⁴ Nûr, 24/33-60.

⁵ Nûr, 24/30.

⁶ Nûr, 24/31.

dına ayrı ayrı zinâ, fuhuş, livâta gibi ahlaksızlıkların cümlesine karşı iffeti kuşanmalarını emretmiştir. İnsanlık târihi boyunca bu emre imtisâl edip iffeti kuşananlar eşref-i mah-lûkât olup izzet buldular; şehvetine mahkûm olanlar ise “bel hüm edal” gayyasına düşerek zelîl oldular.

Haydi Gelsene!

Şu imtihân dünyâsında ilk insandan günümüze kadar zaman zaman kadınlar erkeklerle, erkekler de kadınlarla imtihân edilmişlerdir. Nitekim Peygamber-i Ekber de “Benden sonra erkekler için daha zararlı hiçbir fitne/imtihân bırakmadım.”⁷ buyurarak erkekler için en çetin imtihânın kadınlarla olan imtihân olduğunu nazara verir. Kerîm Kitâbımız şeytanın hilesini zayıf⁸ olarak tavsîf ederken kıssaların “أحسن القصص / en güzeli”ni⁹ bize aktarırken kadınların tuzağının ise çok büyük olduğunu¹⁰ nazara vermektedir.

⁷ Buhârî, Hadis No: 5096; Müslim, H. No: 2740.

⁸ Nisâ, 4/76.

⁹ Yûsuf, 12/3.

¹⁰ Yûsuf, 12/28.

Tuzağın büyüğü ile imtihân edilenlerden biri de güzelliği ile iştihâr eden Hz. Yûsuf peygamberdi. Babası Hz. Ya’kûb on iki evlâdı arasından en çok O’nu severdi. Bu yüzden kardeşleri O’nu kıskanmış bir plân kurarak babasından ayırıp kuyuya atarak ölüme terk etmişlerdi. Ardından kervancılıkla uğraşanlar O’nu buldular ve köle olarak Mısır’ın azîzlerinden birine sattılar. Hz. Yûsuf’un hayâtı bu noktada güzelliği dillere destan evin hanımı Züleyhâ ile keşişti. Züleyhâ gün be gün serpilip büyüyen Yûsuf’a meftûn oldu; azîzin evde olmadığı bir gün kapıları sıkıca kapattıktan sonra “هيت لك / Haydi gelsene!” diyerek arzularına râm olmasını istedi. Hz. Yûsuf “مَعَاذَ اللَّهِ / Allah’a sığınırım” diyerek kendisine bunca iyilikler eden birisine ihânet edemeyeceğini ifâde etti.¹¹ Züleyhâ tam bu esnâda çıkıp gelen efendisinin nazarında kendisini temize çıkarabilmek için Hz. Yûsuf’a iftirâ etti. Hakemliğine baş vurulan kişi Yûsuf’un gömleği önden yırtık ise Züleyhâ’nın haklı olduğunu, yok eğer arkadan

¹¹ Yûsuf, 12/23.

yırtık ise Yûsuf’un haklı olduğunu ifâde etmesine rağmen vaziyeti kurtarabilmek için Yûsuf zindana atıldı. Fakat Hz. Yûsuf pes etmedi, iffeti uğruna yıllarca zindanda yaşamayı göze aldı. Hz. Yûsuf Rabbinin lütfûyla çok iyi rüyâ yorumlayabiliyordu.¹² Kimselerin yorumlayamadığı devrin hükümdârının gördüğü rüyâyı yorumlayınca kendisine ikbâl kapıları açıldı. Ve nihâyet hikâyesine muttali olan hükümdâr emîn bilgili bir kişi olduğunu görünce kendisini mâliye nâzırı yaptı.¹³

Bu Ümmetin Yûsufuları

Bu hususta insanlık târihinin serlevhâlarından, iftihâr tablolarından biri de Ümmü’l-mü’minîn Hz. Meymûne’nin azâtlısı olan ve Medîne-i münevveredeki fukaha-i seb’adan/yedi büyük fıkıh âliminden biri olan Ebû Eyyûb Süleymân bin Yesâr’dır.¹⁴ Tâbiînin büyüklerinden Sa’îd bin Müseyyib gibi bir âlim bile, kendisine fetvâ sormaya gelenleri, “Bugün

¹² Bkz. Yûsuf, 12/6.

¹³ Yûsuf, 12/55.

¹⁴ *Mevsûatu’l-Fıkhiyye*, C. 1, s.364.

en iyi bilen âlim odur.”¹⁵ diyerek ona gönderirdi. İlmi gibi yakışıklılığı da dillere destandı. Nitekim Hubeyb bin Yesâr el-Külâbî, Ebû Hazım’dan onun hakkında şöyle bir hâdise nakletmiştir: “Süleymân bin Yesâr, bir defâsında bir arkadaşı ile Medîne’den Ebva’ya gitmişti. Bir ara arkadaşını çadırda bırakıp, bir iş için yanından ayrılmıştı. Yakınlarındaki çadırdan bir kadın onu görmüş, güzel sûretine hayrân kalıp, çadıra gelmişti. Bir şeyler istiyor zannederek yiyecek öteberi vermek üzere iken, kadın kötü düşüncesini izhâr edince Süleymân bin Yesâr, kadına seni şeytan aldatmış deyip, başını ellerinin arasına alıp, ağlamaya başladı. Kadının onun ağlamaya başladığını göreyerek şaşırıldı. Oraya geldiğine pişman olup, hemen çadırına döndü. Arkadaşı gelip, onun ağladığını görünce hayrola çocuklarını mı hatırladın, dedi. Durumu öğrenince o da ağlamaya başladı. Bunun üzerine Süleymân bin Yesâr, ‘Peki sen niçin ağlıyorsun?’ dedi. Arkadaşı ‘Sen böyle bir tehlikeden kurtuldun. Acaba ben böyle bir imtihana tâbi tutulsam başıyabilir miydim?’ diye ağlıyorum, dedi. Bundan sonra Kâ’be-yi ziyâret için Mekke’ye gittiler. Mekke’ye varıp, Kâ’be’yi tavâf ettiler. Süleymân bin Yesâr, tavâftan sonra bir köşeye çekilip biraz uyudu. Rü’yâsında Hz. Yûsuf’u gördü. Hz. Yûsuf onun Ebva’daki kadından sakınmasından dolayı onu methetti ve o hâlini çok beğendiğini söyledi.”

İffet Kuyuları

Anadolu toprakları gerektiğinde iffeti uğruna fedây-ı cân etmekten çekinmeyen İslâm’ın kızlarının yaşadığı, şehîd kanlarıyla yoğrulmuş mübârek topraklardır. “Burnunu göstermekten hayâ eden” bu kadınların vücûdlarına nâmahrem

¹⁵ İbn Sa’d, *Et-Tabakâtü’l-Kübra*, C. 2, s.330; Mizzî, *Tehzîbu’l-Kemâl*, C. 12, s.104; Zehebî, *Siyeru A’lâmi’n-nübela’*, C. 4, s.446.

eller temâs etmesin diye kendilerini attıkları “iffet kuyuları”na bugün Bayburt’un Aydıntepe ilçesine bağlı Yukarı Kırzı Köyü ev sâhibliği yapıyor. Ermeni saldırıları karşısında su kuyularına kendilerini atıp hayâtlarını kaybederek şehâdet mertebesine eren İslâmın bu kızlarının hâtırâsı İffet Anıtı’nda yaşatılarak gelecek nesillere aktarılıyor. Biri çocuk olmak üzere tam on sekiz İslâmın Kızına mezar olan bu kuyular her yıl gelen binlerce ziyaretçisine bu toprakların bin yıldır İslâm yurdu olduğunu ve ilelebed öyle kalacağını, İslâmın Kızlarının gaza gelerek asla şunun bunun sultanları olamayacağını ancak ve ancak muhkem âile saraylarının sultanı olabileceklerini haykırıyor. Onlar Âkif’in ifâdesiyle, ‘Asımın nesli diyordum ya nesilmiş gerçek, İşte çiğnetmedi namusunu çiğnetmeyecek.’ bir nesildi. Hatalarıyla, savablarıyla geçip gittiler. Bu dünyâda iffetleriyle izzet buldular. Ya biz?

Anadolu toprakları gerektiğinde iffeti uğruna fedây-ı cân etmekten çekinmeyen İslâm’ın kızlarının yaşadığı, şehîd kanlarıyla yoğrulmuş mübârek topraklardır. “Burnunu göstermekten hayâ eden” bu kadınların vücûdlarına nâmahrem eller temâs etmesin diye kendilerini attıkları “iffet kuyuları”na bugün Bayburt’un Aydıntepe ilçesine bağlı Yukarı Kırzı Köyü ev sâhibliği yapıyor. Ermeni saldırıları karşısında su kuyularına kendilerini atıp hayâtlarını kaybederek şehâdet mertebesine eren İslâmın bu kızlarının hâtırâsı İffet Anıtı’nda yaşatılarak gelecek nesillere aktarılıyor.

Şeytan Pusuda

Unutmayalım ki nefsimiz, Şeytan ve şeytanlaşmış insanlar bizi sürekli “هيت لك” diyerek bir şeylere da’vet edip duruyor. Nitekim Peygamber-i Ekber “Âdemoğlunun zinâdan nasîbi takdîr olunmuştur. O buna mutlaka erişir. Gözlerin zinâsı bakmak, kulakların zinâsı dinlemek, dilin zinâsı konuşmak, elin zinâsı tutmak, ayakların zinâsı yürümektir. Kalbe gelince o arzu eder, da’vet eder. Üreme organı ise ya bu da’vete icâbet eder ya da boşa çıkarır.”¹⁶ buyurarak bu hakîkâtî nazara verir.

Günümüzde îmânımızı etkileyen küfür rüzgârlarının şiddetini gün be gün artırdığına şahid oluyoruz. Evlerimizin başköşesindeki kara kutulardan, ellerimizden düşürmediğimiz telefonlardan ve bilgisayarlardan rüzgârlar esiyor; sokaklarımızdan, mahallemizden çalışıp rızık temin ettiğimiz işyerlerimizden bankalardan, alışveriş merkezlerinden, eğlence yerlerinden ve okullarımızdan esiyor. Tıpkı Hûd (a.s) kavmi Ad’ı helâkete sürükleyen debûr/batı rüz-

¹⁶ Buhârî, Hadis No: 6243; Müslim, H. No: 2657. (Lafız Müslim’e aittir.)

gârları gibi.¹⁷ Tevâfuka bakın ki yine rüzgârlar batıdan esiyor...

O hâlde nasıl ki karanlık ve fırtınalı bir günde yolumuzu aydınlatması için yaktığımız ateşin sönmemesi için bir fânus ile korunmaya ihtiyâcı var ise îmân nurumuzun da esen bu küfür rüzgârlarıyla sönmemesi için korunmaya ihtiyâcı vardır. Onu da ancak bir fanus mesâbesinde olan iffetle, sâlih amellerle koruma altına aldığımız zaman, istikâmetimizi muhâfaza edebilir ve yolumuza sâlimen devâm edebiliriz.

İki Cihânda Selâmet

Unutma kardeşim Kâinâtın Sâhibi hiç kimsenin görmediği yerlerde kendisine هيت لك /haydi gelsene diyen alımlı, cemâl sâhibi Züleyhâlara “مَعَادَ اللَّهِ /beni da’vet ettiğin şeyin çirkinliğinden Allah Azze ve Celle’ye sığınırım. O benim rabbimdir. Bana bu kadar ihsân ve in’âmda bulunmuşken O’na nasıl ihânet edebilirim? Hiç kimseler bizi görmüyorsa da O bizi

¹⁷ Nitekim Efendimiz (a.s) bir hadis-i şerifinde şöyle buyurmuştur: “Ben, sabâ rüzgârı ile mansûr oldum. Ad kavmi ise (debûr); batı rüzgârı ile helâk edildiler.” Buhârî, Hadis No: 3343; Müslim, H. No: 900.

görüyor ya!” diyerek iffetini kuşanan Yûsuf'lara bu dünyâda izzet öbür dünyâda da hiçbir gölgenin olmadığı bir günde arşının gölgesinde gölgelemeyi vâdediyor.¹⁸

Nasıl ki karanlık ve fırtınalı bir günde yolumuzu aydınlatması için yaktığımız ateşin sönmemesi için bir fânus ile korunmaya ihtiyâcı var ise îmân nurumuzun da esen bu küfür rüzgârlarıyla sönmemesi için korunmaya ihtiyâcı vardır. Onu da ancak bir fanus mesâbesinde olan iffetle, sâlih amellerle koruma altına aldığımız zaman, istikâmetimizi muhâfaza edebilir ve yolumuza sâlimen devâm edebiliriz.

¹⁸ Buhârî, Hadis No: 660; Müslim, H. No: 1031; Tirmizî, H. No: 2391.

İHTİLÂFIN RAHMET OLABİLMESİ İÇİN ÖLÇÜLER NELERDİR?

Lügavî açıdan ‘farklı olmak’, ‘başkalaşmak’, ‘başka türlü olmak’, bir şeyi arkasından yakalamak¹ gibi manalara gelen ihtilaf insanın var olduğu yerin doğal bir sonucudur. Bir yerde insanlar varsa orada mutlaka ihtilaflar söz konusu olacaktır. Zira yaratılış itibarıyla aynı hilkatte olmayan insan hiçbir şey söylemese veya hiçbir davranışta bulunmasa bile varlığı açısından diğeri ile ihtilaf halindedir. İhtilaf halinde olmamız demek ya cibilliyetimizin değişmesi yahut yaşadığımız hayattan başka bir hayata intikal etmiş olmamız manasına gelecektir. Bu da bize ihtilafın insanın hem yaratılışı hem de yaşadığı hayat açısından son derece zaruri olduğu sonucunu göstermektedir.²

Bu mesele sadedinde özellikle üzerinde durmamız gereken nokta elbette ki ihtilafın zaruriliği değildir. Zira in-

sanların hilkat, meşrep ve fiziksel ihtilafları/farklılıkları iradelerinin dışında kalan bir alandır. Makalemizin konusu, insanların inanç ve amel noktasıyla taalluk eden noktalardaki farklılıklarıdır. Konumuzun çok daha genişlememesi adına İslam’dan farklı olan dinlerin batıl olduğu, bu manadaki ihtilâfın mahza şer olduğu gerçeğini dillendirerek o noktayı ele almaktan sarf-ı nazar edeceğiz. Zira bizim asıl temas etmek istediğimiz husus, Müslümanların aralarındaki ihtilafların hangisinin rahmet olacağı hususudur.

Hadis olarak da nakledilen hikmetli ifadede “ümmetin ihtilafının rahmet olduğu” beyan edilmiştir.³ Hiç şüphesiz bu ifadede bahsi yapılan ihtilaf, görüş ve amellerle ilgili olan ihtilaftır. Öte yandan Aleyhissalâtu vesselam Efendimiz’in itikadi noktayla ilgili sapmaları dalalet olarak nitelemesi ve bu tarz bidatlerden kaçınmamızı tavsiye etmesini nasıl an-

¹ İbn Manzûr, Lisânu’l-Arab, Dâru Sâdır, Beyrut, Baskı: I, IX/82; İbrahim Mustafa, Ahmed ez-Zeyyât, Hamid Abdülkadir, Muhammed en-Necâr, el-Mu’cemu’l-Vesît, Dâru’d-Da’ve, I/251

² Ebu Muhammed Abdillâh b. Seyyid el-Batalıyevsî, et-Tenbîh ale’l-Esbâbilleti Evcebeti’l-İhtilâf beyne’l-Müslimîn, Daru’l-Merih, 1982, Baskı: II, s. 4

³ “Ümmetimin ihtilafı rahmettir” şeklindeki hadisin tahriri için bkz: İsmail b. Muhammed el-Aclûnî, Keşfu’l-Hafâ, Daru İhyâ’i’t-Türâsi’l-Arabî, I/64; Abdurrahman es-Sehâvî, el-Makâsıdu’l-Hasene, Daru’l-Kitâbi’l-Arabî, s. 69

İmamımız gerektiği sorusu da akıllara gelmektedir. Bir tarafta ümmetin ihtilafının rahmet olduğunu söyleyen Aleyhissalâtu vesselam Efendimiz, öte yandan itikatla taalluk eden noktalardaki ihtilaftan niçin bizleri sakındırmıştır? Tam da bu soruya cevaben rahmet olan ihtilafın ölçü ve kaidelerinin ne olduğu sorusunun cevabı verilmelidir.

Bizler makalemizde, ihtilafın meşru ve makbul olabilmesi için hangi kaidelere riayet edilmesi gerektiği üzerinde duracağız. Kaidelere muvafık şekilde icra edilen bir ihtilaf ‘memdûh’, muhalif şekilde icra edilen ihtilaf ise ‘mezmûm’ olacaktır. Bu vesileyle, ihtilafın meşru ve makbul olabilmesi için hem ihtilaf edilen konuda hem de ihtilaf eden kişilerde aranan şartlar olduğunu söyleyerek meselemizi bu iki ana başlık altında tahlil etmemiz mümkündür:

1. İHTİLAFA EDİLEN KONUSYLA İLGİLİ KAİDELER

a. İhtilâf Edilen Mesele İtikâdî Mesele Olmamalıdır:

İhtilafın meşru olabilmesi için ihtilaf edilen konuda aranan şart, bu konunun itikadi bir mesele olmamasıdır. Hemen belirtelim ki, buradaki ‘itikâdî mesele’ ile kastımız dinde sübut ve delâlet açısından katiyetle sabit olan meselelerdir. Allah’ın bir oluşu, cevher ve cisim olmayışı, namazın farz oluşu gibi meseleler buna misal olarak zikredilebilir. Dinde kesin bir sübutla var olan meselelerle ilgili ihtilaf etmek asla caiz değildir. Zira bu gibi meselelerde bir Müslümana düşen sadece iman edip teslimiyet göstermektir. Zannî olan meseleler ihtilafa medar olabildiği için ve bu tarz meselelerde ittifak etmek örfen mümkün olmadığı için bu konularda usulüne uygun şekilde yapılan ihtilaf caizdir. Fakat kat’î meselelerde ihtilaf etmek caiz değildir.⁴ İmam eş-Şâfiî de

⁴ Ebû İshâk İbrâhîm b. Mûsâ b. Muhammed el-Lahmî eş-Şâtîbî, el-İ’tisâm, I/413

er-Risâle’sinde haram olan ihtilaftan söz etmekte ve bu ihtilafı şöyle tarif etmektedir: Allah Teâlâ’nın kitabında veya Resulü’nün lisanı üzere açık seçik ve kat’î şekilde kendisiyle ilgili hüccet ikame ettiği mevzularda birisinin bilerek ihtilaf etmesi helal değildir.⁵

Bu sebeple Aleyhissalâtu vesselâm Efendimiz, dinde bir akide esası olarak kesinkes sübut bulmuş kaderi inkâr edenleri zemmetmiştir. Keza, ümmetin yetmiş üç fırkaya ayrılacağını ve içlerinden sadece bir tanesinin kurtulabileceğini beyan ederek diğer fırkaların itikadi muhalefatinin şer olduğunu haber vermiştir. Şu da kaydedilmesi gereken bir meseledir ki, itikadî olup da tâlî meselelerden kabul edilen konularda ihtilaf edilmesi caizdir. Nitekim, Abdullah b. Abbâs ile Hz. Aişe validemiz arasındaki Efendimiz’in Mîraç gecesini Rabbimizi görüp görmediğiyle ilgili ihtilaf bu kabildendir. Keza Maturîdiler ile Eş’arîler

⁵ Ebu Abdillâh Muhammed b. İdris eş-Şâfi’î, er-Risâle, Mektebetu’l-Halebî, Mısır, 1358, Baskı: I, s. 560

İhtilafın meşru olabilmesi için ihtilaf edilen konuda aranan şart, bu konunun itikadî bir mesele olmamasıdır. Hemen belirtelim ki, buradaki ‘itikâdî mesele’ ile kastımız dinde sübut ve delâlet açısından katiyetle sabit olan meselelerdir. Allah’ın bir oluşu, cevher ve cisim olmayışı, namazın farz oluşu gibi meseleler buna misal olarak zikredilebilir. Dinde kesin bir sübutla var olan meselelerle ilgili ihtilaf etmek asla caiz değildir. Zira bu gibi meselelerde bir Müslümana düşen sadece iman edip teslimiyet göstermektir.

arasındaki ihtilaflar da böyledir.⁶

b. İhtilaf Edilen Mesele İcmâ Edilmiş Mesele Olmamalıdır

Mezmum olan ihtilafa bir diğer örnek de icma edilmiş meselelere muhalefet etmek suretiyle yapılan ihtilaflardır. Ulemanın da beyanıyla icmâ, tıpkı nass gibi kat'iyeti gerektirdiği için, bir kimsenin nas karşısında kendisine beliren görüşle amel etmesi caiz olmadığı gibi icma karşısında da caiz olmaz.⁷ Hatta İmam ez-Zerkeşî, üzerinde icma edilmiş bir meseleyi inkâr eden kişinin birçok imam tarafından tekfir dahi edildiğini söylemektedir. İmam en-Nevevî, bu sözü kayıtlama babında tekfiri gerektiren icma inkârının, namazın ve zekatın farziyeti gibi hakkında nas bulunan ve avamıyla havassıyla bütün bir ümmetin kesinkes bildiği meselelerde söz konusu olduğunu söylemiştir.⁸ Bunun dışında kalan icma edilmiş meselelerin inkâr edilmesi tekfiri değil bidat ve dalalet ehli olmayı gerektirir. Alâ külli hâl başka bir icmâyı gerektirecek bir durum olmadığı sürece indî görüşlerle icmaya muhalefet ederek ihtilaf etmek caiz değildir.

c. İhtilâf Edilen Konu Kıraatler Olmamalıdır.

Bizim burada 'kıraatler' olarak tabir ettiğimiz husus bazı eserlerde Kur'an olarak dile getirilmektedir. Buna göre Kur'an hususunda ihtilaf etmek de caiz değildir. Nitekim Efendimiz: 'Kalpleriniz ülfet etti-

ği sürece Kur'an'ı okuyunuz. İhtilaf ettiğinizde ise kalkınız' buyurmaktadır.⁹ Hadiste bahsedilen Kur'an hakkındaki ihtilaf, ulema tarafından caiz olmayan ihtilafa hamledilmiştir.¹⁰ Aynı şekilde Allah Resulü saha-be-i kirâmı kıraatler hususunda da ihtilaf etmekten sakındırmıştır. Zira böyle bir ihtilaf, bir okuma şeklinin inkâr edilmesi adı altında Kur'an ayetinin inkârı manasına gelecektir. Bu sebeple Efendimiz bir ayetin okunuşu hakkında ihtilaf eden iki kişiyi gördüğünde yüzünde gazap emaresi belirmiş ve 'Sizden öncekiler kitap hakkındaki ihtilafları sebebiyle helak olmuştur' buyurmuştur.¹¹

Esasen kat'î olan meseleler hususunda ihtilaf başlığı altına derç edilebilecek olan bu konu, güncel ve yaygın olması sebebiyle müstakil bir başlık altında zikredilmiştir. Zira yakın bir tarihten bugüne kıraatler üzerinde Oryantalizm menşeli şüpheler oluşturulduğu bir çoklarımızın aşına olduğu bir mevzudur. Garip olan şu ki, bu şüpheler kimi çevreler tarafından 'o da bir görüştür' şeklinde telakki edilmektedir. Hiç kuşkusuz bu tutumun ardında mütevâtir kıraatler konusunun ihtilaf edilmesi caiz olmayan meselelerden olduğunun bilinmemesi yatmaktadır. Yeri gelmişken bir daha vurgulayalım: Mütevâtir kıraatler konusunda ihtilaf etmek 'mez-mûm/zemmedilmiş' bir ihtilaftır.¹²

2. İHTİLÂF EDEN KİŞİLERLE İLGİLİ KAİDELER

a. Ehil Olmak

⁹ Ahmed b. Hanbel, Müsned, 31/112, Buhârî, "Kitâbu Fedâilü'l-Kur'ân", No: 4774; Müslim, "Kitâbu'l-İlm", No: 2667; No: 18816; İbn Hibbân, Sahih, No: 731; Taberânî, el-Mu'cemu'l-Kebîr, No: 1674

¹⁰ Ebu Zekerriyya Muhyiddin Yahya en-Nevevî, el-Minhâc Şerhu Sahîhi Müslim b. Haccâc, Daru İhyâi't-Türâsi'l-Arabî, Beyrut, 1392, Baskı: II, XVI/218

¹¹ Ahmed b. Hanbel, Müsned, XI/405, No: 6801; Müslim, "Kitâbu'l-İlm", No: 2666

¹² Merter Telkenaroğlu, Tevcihu'l-Halef fime'htelege fihâ's-Selef, Mektebetu'l-İrşâd, İstanbul, 2017, Baskı: I, s. 37

Mezmum olan ihtilafa bir diğer örnek de icma edilmiş meselelere muhalefet etmek suretiyle yapılan ihtilaflardır. Ulemanın da beyanıyla icmâ, tıpkı nass gibi kat'iyeti gerektirdiği için, bir kimsenin nas karşısında kendisine beliren görüşle amel etmesi caiz olmadığı gibi icma karşısında da caiz olmaz. Hatta İmam ez-Zerkeşî, üzerinde icma edilmiş bir meseleyi inkâr eden kişinin birçok imam tarafından tekfir dahi edildiğini söylemektedir. İmam en-Nevevî, bu sözü kayıtlama babında tekfiri gerektiren icma inkârının, namazın ve zekatın farziyeti gibi hakkında nas bulunan ve avamıyla havassıyla bütün bir ümmetin kesinkes bildiği meselelerde söz konusu olduğunu söylemiştir

⁶ Bu hususla ilgili derli toplu güzel bir tahlil için bkz. Said Fûde, (Mesâilü'l-İhtilâf beyne'l-Eşâ'ire ve'l-Mâtûridiyye tahkiki), Daru'l-Feth, 2009, Baskı: I, s. 13 vd.

⁷ Ebubekir Şemsu'l-Eimme Muhammed b. Ebî Sehl Ahmed es-Serahsî, Usûlü's-Serahsî, Daru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrut, Lübnan, 1993, Baskı: I, I/308

⁸ Bkz. Ebu Abdillâh Bedruddin Muhammed b. Abdillâh ez-Zerkeşî, el-Mensûr fi'l-Kavâ'idü'l-Fıkhiyye, Vizâretu'l-Evkâfi'l-Kuveytiyye, 1405, Baskı: II, III/86

İhtilâfın meşru ve memdûh olabilmesi için, ihtilaf edilen meselelerde riayet edilmesi gereken kaide-ler olduğu gibi ihtilaf edenlerde de aranan şartlar vardır. Belki bu şartların başında da ehil olmak gelmektedir. Zira bir meselede ihtilaf edebilmek ve görüş beyan edebilmek o meseleyle ilgili belli bir birikimi ve donanımı haiz olmayı gerektirir. Aksi takdirde öne sürülen görüşün ciddiye alınır tarafı olmayacağı gibi böyle bir tutum da pervasızlık sayılacaktır.

Zamanımızda sosyal medya gibi mecraların bir hayli yaygın hale gelmesi fikir beyan etme işlevini son derece basite indirgemıştır. Hemen her meselede bilgisi olmayanların bolca fikrinin olduğu bir keşmekeş ortamı oluşuvermiştir. Dini ilimlerden sağlık konularına, tarihi hadiselerden sosyolojik vakalara varıncaya dek pek çok alanda gayet rahat şekilde “benim de fikrim bu” diyebilme rahatlığı rahatsız edici bir patavatsızlık ortamı oluşturuvermiştir. Oysa bir meselede –hele de ehli olan kişilerle- fikir alışverişi yapabilmek, onlarla tartışabilmek veya ihtilaf edebilmek için o meselede en az onlar kadar bilgi ve birikimimizin olması gerekmektedir. Bu ihtilafın önemli bir edebi ve kaidesidir. Ne var ki kaide denen şeyin dünyamızı çoktan terk ettiği günümüz ortamında ehliyet sorgulamasının yapılması da pek mümkün gözükmemektedir. Bu oligarşik ortam, ilmî sahalarda birikimle mezcedilmiş fikirlerin ihtilafıyla ortaya çıkacak cevherlerin de katili olmaktadır. Bu pervasızlık asıl fikirlerin, silkeleyici tespitlerin önündeki en büyük engeldir.

Yakındığımız bu durum her ne kadar zamanımız açısından daha bir yaygın olsa da geçmiş zamanlarda da kendini gösteren bir arızadır. Nitekim İmam eş-Şâfiî’nin “İlim hakkında öyle kimseler konuşuyor ki, görüş beyan etmeyip sussalar kendi

adlarına daha doğru ve selametli bir iş yapmış olacaklar”¹³ şeklindeki sözüyle İmam Gazzâlî’nin “Bilmeyen kimse sussaydı ihtilaf az olurdu”¹⁴ şeklindeki sözü bu durumun bariz misallerindendir.¹⁵

b. Doğru Bir Üslûb Kullanmak

İhtilafın meşru ve rahmet olabilmesi için doğru bir üslup kullanılması da şarttır. Doğru üslubun en önemli unsuru da doğruyu doğru bir şekilde söylemektir. Yani bu noktada iki durum ziyadesiyle önem arz etmektedir: Birincisi doğrunun söylenmesi, ikincisi ise doğru bir şekilde söylenmesidir. Doğrunun doğru bir şekilde söylenmesiyle kasıt da her zaman yumuşak bir üslup kullanmak demek değildir. Aksine edep kelimesinin manasına uygun biçimde hangi makamda nasıl bir üslup gerekiyorsa onun kullanılmasıdır. Aynı zamanda bu düstura doğrunun doğru yerde söylenmesi de dahildir. Bu sebeple büyüklerimiz kötü üslubun doğru sözün celladı olduğunu söylemişlerdir. Bu hususta Aleyhissalâtü vesselâm Efendimiz’in, “Sizden kim iyiliği emrederse bunu emretmesi de iyilikle olsun”¹⁶ şeklindeki hadis-i şerifi de düsturumuz olmalıdır.

İhtilaf da doğru bir üslup kullanmak savunduğumuz meseledeki delilimizi tartışılmaz görmemekle de ilgilidir. Zira böyle bir ihtilaf nizadan başka bir şey olmayacak ve nihâi olarak karşı tarafı kırmamıza münker olacaktır. Bu nedenle ulemamız, insâfın evsâfın en hayırlısı olduğunu söylemişlerdir. İnsafın

İhtilafın meşru ve rahmet olabilmesi için doğru bir üslup kullanılması da şarttır. Doğru üslubun en önemli unsuru da doğruyu doğru bir şekilde söylemektir. Yani bu noktada iki durum ziyadesiyle önem arz etmektedir: Birincisi doğrunun söylenmesi, ikincisi ise doğru bir şekilde söylenmesidir. Doğrunun doğru bir şekilde söylenmesiyle kasıt da her zaman yumuşak bir üslup kullanmak demek değildir. Aksine edep kelimesinin manasına uygun biçimde hangi makamda nasıl bir üslup gerekiyorsa onun kullanılmasıdır. Aynı zamanda bu düstura doğrunun doğru yerde söylenmesi de dahildir. Bu sebeple büyüklerimiz kötü üslubun doğru sözün celladı olduğunu söylemişlerdir. Bu hususta Aleyhissalâtü vesselâm Efendimiz’in, “Sizden kim iyiliği emrederse bunu emretmesi de iyilikle olsun” şeklindeki hadis-i şerifi de düsturumuz olmalıdır.

¹³ Muhammed b. İdris eş-Şâfiî, *er-Risâle*, s. 34

¹⁴ Bkz. Celâleddin es-Suyûtî, *el-Hâvi li’l-Fetâvâ*, Dâru’l-Fıkr, Beyrut, Lübnan, 2004, II/138

¹⁵ Konu hakkında tafsilât için bkz. Muhammed Avvâme, *Edebu’l-İhtilâf fi Mesâil-i’l-İlmi ve’l-Dîn*, dâru’l-Yüsr, Medine-i Münevvere, 2007, Baskı: III, s. 54 vd.

¹⁶ İbn Vaddâh, *el-Bida’ ve’n-Nebyu anbah*, No: 277, *Müsneduş-Şihâb*, No: 465

terkedildiği bir ihtilaf semere olarak ortaya hiçbir şey koymaz. Aksine bu, kelimenin tam manasıyla 'didişmek' olur. Aynı şekilde tartışmayı şahsi-leştirmemek, kin ve nefrete sebep kılmamak, sadece ve sadece hakkın ortaya çıkması için bir yol olarak görmek de güzel üslubun önemli bir parçasıdır. İmam eş-Şafii'nin şu tavrı konumuz açısından çok önemlidir: Yunus b. Abdul A'lâ es-Sadeî der ki; "Şafii'den daha akıllısını görmedim. Bir gün bir konuyla ilgili tartışmıştık kendisiyle. Sonra da ayrılmıştık. Karşılaştığımızda elimi tutmuş ve "Ey Ebu Musa! Her ne kadar bir mevzuda anlaşılamadıysak da kardeş olmamız gerekmez mi?" demişti.¹⁷

Müktesebâtımızda ihtilaf edeplerine dair bu denli güzel numuneler mevcut iken, günümüzde Müslümanların daha çok işi cedelet götürmeleri hakikaten üzücüdür. Öyle ki, ihtilafın günümüzde geldiği içler acısı hal, Ömer Ubeyd Hasene'nin dediği gibi¹⁸; herhangi bir müşrik sadece kendisinin hak üzere olduğunu iddia eden İslâmî bir fırkanın yanında diğer İslâmî fırkadan daha çok kendini güvende hissetmesi şeklindedir. Yani Müslüman ehl-i küfürden ziyade kendi Müslüman kardeşine düşman hale gelmiştir.

c. Yanlış Olduğu Ortaya Çıkınca Görüşünden Dönebilmek

Münazara ve ihtilaf doğrunun ortaya çıkması için yapılır. Binaen aleyh rahmet olan bir ihtilafta doğru olana odaklanılmalı ve mesele kişisel egoların tatmin aracına dönüş-türülmemelidir. Hakkın izharı için icra edilen bir ihtilafta deliller mu-

vacehesinde görüşünün yanlış olduğunu anlayan taraf gurur yapmadan savunduğu görüşten dönebilmelidir. Tıpkı selef-i salihîn ve müçtehit imamlarımız gibi. Bu hususta başta İmam Ebu Hanife olmak üzere diğer imamlarımızdan nakledilebilecek pek çok misal vardır. Şu iki hadise konumuz açısından birer numunedir:

Abdurrahman b. Mehdi der ki; Ubeydullah b. Hasen el-Anberî'nin de bulunduğu bir cenazede iddik. O zamanlar Basra kadısı idi ve insanlar katında kadr ü kıymeti, makamı bilinen biriydi. Bir konu hakkında konuşup hata edince o günlerde yaşı ufak olan ben "Bu mevzu böyle değil baba! Eser'e tabi ol!" dedim. Bunun üzerine insanlar başıma üşüşünce Ubeydullah "Bırakın onu! Nasılmış mesele?" dedi. Ben de meseleyi kendisine anlatınca "Doğru söyledin ey çocuk! Öyleyse ben hakir bir vaziyette senin görüşüne dönüyorum" dedi.¹⁹

İmam Ebû Hanife'nin baş talebelerinden olan Hasen b. Ziyad'a bir fetva soruldu bir gün. Fetvayı verdikten ve soran adam da ayrılıp gittikten sonra hata ettiğini anladı. Ancak soruyu soran adamı nasıl bulacaktı şimdi. İşin müşkil yanı da burasıydı. Hemen bir tellal kiralayıp sokaklarda "Hasen b. Ziyad falanca konuda fetva vermiş ve hata etmiştir. Kime Hasen b. Ziyad bir şeyle fetva veriyse ona dönsün" diye ilan ettirdi. Bu süre zarfında sadece adamın gelmesini bekleyen İbn Ziyad adam gelip de ona, sorduğu konuda vermiş olduğu fetvanın hatalı olduğunu ve doğrunun şu şekilde olduğunu bildirinceye dek günlerce fetva vermeksizin bekledi.²⁰

İmam Ebû Hanife'nin baş talebelerinden olan Hasen b. Ziyad'a bir fetva soruldu bir gün. Fetvayı verdikten ve soran adam da ayrılıp gittikten sonra hata ettiğini anladı. Ancak soruyu soran adamı nasıl bulacaktı şimdi. İşin müşkil yanı da burasıydı. Hemen bir tellal kiralayıp sokaklarda "Hasen b. Ziyad falanca konuda fetva vermiş ve hata etmiştir. Kime Hasen b. Ziyad bir şeyle fetva veriyse ona dönsün" diye ilan ettirdi. Bu süre zarfında sadece adamın gelmesini bekleyen İbn Ziyad adam gelip de ona, sorduğu konuda vermiş olduğu fetvanın hatalı olduğunu ve doğrunun şu şekilde olduğunu bildirinceye dek günlerce fetva vermeksizin bekledi.

Netice

Bu kısa makalede, ümmetin hangi ihtilafının rahmet olduğu ve bir ihtilafın rahmet olabilmesi için hangi hususlara riayet edilmesi gerektiğini işlemeye gayret ettik. Burada serdettiğimiz ana başlıklar elbette ki böylesine uzun bir meselenin hakkını vermek gibi bir iddia güdemiz. Aksine bizim burada yapmaya çalıştığımız şey, meselenin ana temalarıyla hulasa edilmesidir. Cenâb-ı Hak ifade ve istifade nasip eylesin.

¹⁷ Ebu Abdillâh Şemsuddin ez-Zehebî, Siyeru A'lâmi'n-nübelâ, X/16, Muhammed Avvâme, Edebu'l-ihtilâf, Dâru'l-minhâc, Cidde, 2009, B. VI, s. 82

¹⁸ Taha Feyyâz Cabir el-Alvânî, Edebu'l-ihtilâf fi'l-İslâm, ed-Dâru'l-Âlemiyye li'l-Kitâbi-İslâmî, Riyâd, 1412, Baskı: IV, s. 13

¹⁹ Ebu Nuaym el-İsbahânî, Hilyetu'l-Evliyâ, IX/5 Daru'l-Kitabi'l-Arabî, Beyrut-Lüb-nan

²⁰ Muhammed Zahid el-Kevserî, el-İmtâ' bi sîreti'l-imâm Hasen b. Ziyâd ve Muhammed b. Şücâ', Karaçi, Pakistan, s. 6-7

ÜÇ TÜR BİLGİ

Allah teâlâ ilme teşvik sadedinde şöyle buyuruyor: “Allah sizden inanları ve kendilerine ilim verilenleri derecelerle yükseltir”,¹ “Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?”² “Kulları içinde Allah’tan ancak Âlimler (hakkıyla) korkar”.³ Rasûlullah Efendimiz ise fayda vermeyen ilim’den devmen Allah’a sığınmış⁴ ve şöyle dua buyurmuş: “Allahım! Bana öğrettiğin ilim ile beni faydalandır, bana fayda verecek ilmi bana öğret ve benim ilmimi artır”.⁵ İlmin peşinde koşmak, ilim sâhibi olmak, bilgili-bilinçli olmak dinimizde son derece mühim, teşvik edilmiş ve

meşkûr bir gayrettir. Mezkûr âyet-i kerîme ve hadis-i şerîf’ler ise bu söylediğimize ışık tutar mâhiyettedir. Bilmünâsebe, üstte ‘faydalı bilgi’den bahsedildi. Peki, nedir bu ‘faydalı bilgi’?! Bu yazımızın ana maddesi bu esas üzere ibtinâ edecek olup ihtisârla bilgi edinme’nin 3 türünden bahsedeceğiz Allah’ın izniyle.

Birinci grubu sâhibini kurtaran bilgi olarak tanımlayabiliriz. Bu grup, Rasûlullah Efendimiz’in ﷺ “ilim öğrenmek her müslümana farzdır”⁶ hadis-i şerîfi’nde ifâde buyurduğu mesajı anlamış ve o doğrultuda dinini yaşayabilecek kadar bilgiye sâhip olan zümreyi remzeder. İslâm’ın ana gereklilikleri ve özellikle ibâdet’e dayalı temel esaslarına

Birinci grubu sâhibini kurtaran bilgi olarak tanımlayabiliriz. Bu grup, Rasûlullah Efendimiz’in “ilim öğrenmek her müslümana farzdır” hadis-i şerîfi’nde ifâde buyurduğu mesajı anlamış ve o doğrultuda dinini yaşayabilecek kadar bilgiye sâhip olan zümreyi remzeder. İslâm’ın ana gereklilikleri ve özellikle ibâdet’e dayalı temel esaslarına vâkıf olup, ağırlıklı olarak ezbere dayalı ve pratik’te ihtiyâç duyulduğu kadar bir bilgi edinme türüdür.

¹ Mücâdele, 58/11.

² Zümer, 39/9.

³ Fâtir, 35/28.

⁴ Müslim, zikir, 73.

⁵ Tirmizî, Da’avât, 3599.

⁶ İbni Mâce, Mukaddime, 17.

vâkıf olup, ağırlıklı olarak ezbere dayalı ve pratik'te ihtiyâç duyulduğu kadar bir bilgi edinme türüdür. Bilinenlerin olduğu gibi hayatta uygulanması sûretiyle Rabbimize karşı olan vazife yerine getirilir ve sâhibini ve hatta muhtemeldir ki âhiretini de kurtarır ancak yaşanılan topluma ne tür bir katkısının olduğu muam-mâdır.

İkinci grubu topluma yararlı olan bilgi olarak tanımlayabiliriz. Mezkûr hadis-i şerîf'ten yola çıkarak, ilim/bilgi elde etmek için bir takım gayretler içinde olunur ve bunun için fedâkarlıklar göze alınır lâkin asla bu kadarıyla yetinilmez. Bu zümre, elde ettiği bilgi'nin zekâtını vermeyi amaçlar. Allah'ın vermiş olduğu bilgi ile camiilerde, medreselerde veya islâmî fakülte ve eğitim kurumlarında olmak üzere toplumda insanlara faydalı olur. Rasûlullah Efendimiz'in ﷺ "insanların en hayırlısı insanlara en faydalı olanıdır"⁷ hadis-i şerîfi'nin temsil âbidesi olur. Tüm vaktini, daha fazla insana ulaşabilmek, daha fazla kişiye faydalı olabilmek ve daha fazla kişi'nin âhi-

retini kurtarabilmek için sarf eder. Bu zümre, hem Rabbine karşı vazifelerini yerine getirmek sûretiyle kendini kurtarır hemde etrafındaki insanlara faydalı olmak sûretiyle toplumsal vazifesini de yerine getirmiş olur.

Üçüncü grubu toplumu yönlendiren bilgi olarak tanımlayabiliriz. Bu zümre, bilgi sâhibidir ve bu bilgiyi hem kendi hayatında pratiğe dönüştürür hemde bulunduğu topluma yararlı olur. Ancak, bunun çok daha ötesinde bilgi edinme'nin asıl gayesine vâkıf olmuş ve bilgi edinme'nin aslında gaye değil sadece bir vesile ve hakikatte bir bilinçlenme olduğunu kavramıştır. Sâhip olduğu bilgiyi, bilinçlenmek için kullanır, islâmî düşünce yapısını keşfeder, olaylara islâmî bakış açısı melekelerini kesb eder ve teceddüd eden hâdiseleri islâmî nazar ile değerlendirmeye kabiliyetine erişir. İslâm'ı bir hayat tarzı, Kur'an-ı Kerim'i rehber ve Sünnet-i Seniyye'yi de yaşam biçimi olarak benimseyen bu zümre, elde ettiği her bilgiyi yerli yerince koyabilir ve o doğrultuda kararla-

İkinci grubu topluma yararlı olan bilgi olarak tanımlayabiliriz. Mezkûr hadis-i şerîf'ten yola çıkarak, ilim/bilgi elde etmek için birtakım gayretler içinde olunur ve bunun için fedâkarlıklar göze alınır lâkin asla bu kadarıyla yetinilmez. Bu zümre, elde ettiği bilgi'nin zekâtını vermeyi amaçlar. Allah'ın vermiş olduğu bilgi ile camiilerde, medreselerde veya islâmî fakülte ve eğitim kurumlarında olmak üzere toplumda insanlara faydalı olur.

⁷ Buhârî, Meğâzî, 35.

rını ve tercihlerini gerçekleştirir. Ayet-i kerîme ve hadis-i şerîf'leri kopuk kopuk ezberlemiş olmak, her ne kadar kişiye ecir ve mükafat getirirse de asıl maksat yerine gelmiş olmaz. Faydalı bilgi olabilmesi ancak bu parçalar biraraya getirilip bir bütün halinde değerlendirilirse mümkün olur. Unutulmamalı ki, asıl gaye İslâm'ın verdiği bilgileri kuru ezberlemek değil, bu bilgilerin Şârî'nin maksadına uygun bir şekilde toplumda hayata geçmesini sağlamaktır. Aslında tüm gayretimiz bu hakikat için olmalıdır.

Avusturya'da sırf başörtülü olduğu için sokak ortasında alay konusu olan bacı kardeşinin derdiyle dertlenmek, Amerika'da sırf sakallı olduğu için keyfi işten kovulan kardeşinin derdiyle dertlenmek, Filistin'de işkence gören müslüman kardeşinin işkencesi bir nebze olsun hafiflesin diye karınca kararınca coca-cola içmeyi bırakmak ve sosyal medya'da farkındalık oluşturmak, Dünya'nın herhangi bir yerinde İslâm'ın kabul etmediği veya benimsemediği birşey icad edilirse bunun karşısında 'benden uzak olsun' değil, tam aksine bir gün müslüman topraklarına da sığılabileceği ve müslüman gençlerin bu durumdan etkilenebileceği hakikatini düşünerek ona göre toplumu bilinçlendirmek. Kısacası ister dinî, ister dünyevî (iktisâdî, siyâsî, idârî, kültürel, eğitimsel, sosyal ve hatta spor vb.) her açıdan 'ben de varım' diyerek fikir sâhibi olmak. Hani, 'şuurlu müslüman olmak' diye bir tabir vardır ya toplumuzda, işte 'nedir bu şuurlu olma meselesi' diye sorulacak olursak, gönül rahatlığıyla bu bölümde belirttiğimiz özelliklere sâhip olmak diye cevap verebiliriz.

Bir başka pencereden değerlendirdiğimizde, bu saydıklarımızın bir diğerine ulaşmak için sadece bi-

rer basamak olduğunu da söyleyebiliriz. Bir gruba mensûb olan ferd'in diğer grupla bir alakası olmadığını/olmayacağını söyleyemeyiz. Belki de kişi, önce kendini kurtaracak ilmi elde eder, bu elde ettiği bilgiyi toplumda yararlı olmak için kullanır ve kesb ettiği bilinç ve şuur ile hâdiseler karşısında fikirler üretmek sûretiyle bilgi edinme'nin en ulvî gayesine erişir ve toplumu fikişsel planda yönlendirir.

Rabbim, bizlere hem dünyada hem âhirette faydalı olacak ilim/bilgi nasîb eylesin. Rabbim, bizleri kardeşinin derdiyle dertlenen ve topluma faydalı olan fertler elesin. Rabbim bizleri, şuurlu müslüman olabilme bahtiyarlığına erişen kullarından eylesin. Amîn.

Allah'ın selâmı hepimizin üzerine olsun...

Üçüncü grubu toplumu yönlendiren bilgi olarak tanımlayabiliriz. Bu zümre, bilgi sâhibidir ve bu bilgiyi hem kendi hayatında pratiğe dönüştürür hemde bulunduğu topluma yararlı olur. Ancak, bunun çok daha ötesinde bilgi edinmenin asıl gayesine vâkıf olmuş ve bilgi edinme'nin aslında gaye değil sadece bir vesile ve hakikatte bir bilinçlenme olduğunu kavramıştır. Sâhip olduğu bilgiyi, bilinçlenmek için kullanır, islâmî düşünce yapısını keşfeder, olaylara islâmî bakış açısı melesesini kesb eder ve teceddüd eden hâdiseleri islâmî nazar ile değerlendirme kâbiliyetine erişir.

KAMİL ŞENOCAK: DİNSİZ BİR ADAMA “EFENDİ” DENMEZ!

Hüküm: Vazife hayatına nasıl başladınız?

Kamil Şenocak: Hocam Mehmed Rüştü Aşıkkutlu'nun yanında hem okur hem de alt grupların dersleriyle alakadar olurdum. Üstadım bir yere gidince namaz kıldırma, gelen misafirlerle alakadar olma gibi vazifeleri de bu fakire vermişti. Üstad talebelerine vazife vererek hem hizmette sürekliliği temin eder hem de onları kontrollü bir şekilde geleceğe hazırlardı. Bu yüzden Uğurlu'dan ayrıldıktan sonra vazife yaparken zorlanmadım.

İmamlık mı, Esnafılık mı?

Hüküm: İcazet aldıktan sonra Samsun'a mı geldiniz?

Kamil Şenocak: Babam Of'taki yerleri ve çarşıdaki ticarethaneyi kardeşine bırakıp, Samsun'a yerleşti. Vefatından sonra ben de Samsun'a döndüm. Babamı defnettığımız arazi üzerine bir cami yapıp orada imamlığa başladım. Üç erkek kardeşim ticaretle uğraşıyor, bana da kendilerine yardımcı olmamı söylüyorlardı. Hizmetle alakalı her meseleyi Hocam Mehmed Rüştü Aşıkkutlu'ya sorardım. Bir mektupla ticaret mevzusunu kendisine bildirdim. İmamlığa devam etmemi, esnaflıkla

Allah Teala;
“Hakkınızda hayırlı olduğu halde bir şeyden hoşlanmamış olabilirsiniz.” buyuruyor. Ogün itibariyle imam-hatip mektebinde okumadım, diye üzüldüm. Bugün bakınca müftü olsam bir yönetici olmaktan öteye geçemeyecek, okuduklarım zamanla zayıf olacaktı. Allah Teala bizi Engiz'de istihdam etti. Burada binalar yapıldı. Binlerce talebe okudu. İFAM burada doğdu. Elhamdulillah.

HA
TI
RAT

HA
TI
RAT

hocalığın bir arada yürütülmesinin fıkhen de doğru olmadığını belirtti. Bir ara bir bakkal dükkanı işlettim. Onun telkiniyle de bıraktım.

Hocam bir mektubunda belli derecede Kur'an-ı Kerim okuyan herkesin imamlık yapabileceğini, ümmetin ise ders okutan hocalara muhtaç olduğunu, behemehal tedrise başlamamı emretti. Bir taraftan civardan gelen çocukları ve gençleri okutuyor, diğer taraftan da Bafra Müftüsü Müslim Üçüncü'den ders alıyordum.

Tokat Müftüsü

Hocam İmam-Hatip okulunda da okuyup Müftü olmamı istedi. Bu yüzden memleketten arkadaşı olan Tokat Müftüsü Abdulgafur Karaismailoğlu'na bu fakirle alakalı bir mektup yazdı. Mektubu Müftü Efendiye bizzat takdim ettim. Okudu, "hemen eşyalarını al, gel, ben her şekilde se-

Abdulgafur KARAİSMAİLOĞLU

Hocam İmam-Hatip okulunda da okuyup Müftü olmamı istedi. Bu yüzden memleketten arkadaşı olan Tokat Müftüsü Abdulgafur Karaismailoğlu'na bu fakirle alakalı bir mektup yazdı. Mektubu Müftü Efendiye bizzat takdim ettim. Okudu, "hemen eşyalarını al, gel, ben her şekilde seninle alakadar olacağım." dedi. Lakin büyük ağabeyim gitmeme razı olmayınca, kalıp tadrifat ve irşad hizmetine devam ettim.

ninle alakadar olacağım." dedi. Lakin büyük ağabeyim gitmeme razı olmayınca, kalıp tadrifat ve irşad hizmetine devam ettim.

Allah Teala;

وَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ

"Hakkınızda hayırlı olduğu halde bir şeyden hoşlanmamış olabilirsiniz."¹ buyuruyor. Ogün itibariyle imam-hatip mektebinde okumadım, diye üzüldüm. Bugün bakınca müftü olsam bir yönetici olmaktan öteye geçemeyecek, okuduklarım zamanla zayi olacaktı. Allah Teala bizi Engiz'de istihdam etti. Burada binalar yapıldı. Binlerce talebe okudu. İFAM burada doğdu. Elhamdulillah.

İskender Fevzi Efendi

Hüküm: Samsun'daki ilmî durum nasıldı? Kim hangi hususiyetleriyle temayüz etmekteydi?

Kamil Şenocak: O yıllarda Samsun Müftüsü Gürcistan/Batum doğumlu(1884) İskender Fevzi Sevük'tü. Samsun son yüzyılda onun gibi bir

alim görmedi desem mübalağa olmaz. Allame bir zat idi.

İlk tahsilini memleketinde yapan İskender Efendi, İstanbul'da bir müddet okuduktan sonra Mısır'a gidip Ezher'den de mezun oldu. Memleketinde kadılık ve müftülük yaptı. Sovyet işgaline karşı direnenlerin safında yer aldı. İşgalle birlikte büyük bir zulüm başladı. Bütün Müslümanların mallarına el kondu. İskender Efendi'nin de evi, yeri, yurdu, mağazası gasp edildi. Müftüydü. Müftülük de, kadılık da kaldırıldı. İslam her şeyiyle yasaklandı. Bir sohbetinde orada kalıp mücadeleye devam etmek istediğini lakin gözleri önünde hocaların katledildiğini görünce hicrete karar kıldığını ifade eder şöyle derdi; "kalsaydım beni de öldüreceklerdi. Bu yüzden kardeşlerim, akrabalarım orada kaldı. Çocuklarımı alıp oradan ayrıldım.". Ailesi ve 17 arkadaşıyla birlikte Türkiye'ye iltica etti. Çeşitli yerlerde imamlık yaptı. Samsun Çarşamba'ya müftü oldu. Daha sonra il müftüsü olarak Samsun'a atandı. Vefat tarihi olan

¹ Bakara, 216.

İskender Fevzi Efendi

1966'ya kadar bu vazifeye devam etti.

İskender Efendi gördüğüm en büyük alimlerden biriydi. Meşguliyetinden ders okutmaya vakit bulamazdı. Lakin sohbetleri ders gibiydi. Müftülük odasında sürekli kitap mütalaa ederdi. Birgün yanına girdim, masanın üzerinde Beydavi Tefsiri vardı. Beni fark edince “Kamil! Biz bunları anlamakta zorlanıyoruz. Ya bu tefsiri yazmanın zorluğunu düşün. İmam Beydavi ne büyük adammış.” dedi, bu esnada gözlerinden yaşlar boşalmaktaydı.

Dursun Efendi'nin Şehadeti

İskender Efendi Belediye Camiinde haftada iki defa vaaz ederdi. Yer olmadığından insanlar sokakta oturur, sohbeti takip ederdi. Konuşmasında sahabe, tabiun hayatından nakilde bulunur, hepsinin hayatından ve ölümünden mufassal bir şekilde bahse derdi. Bütün sohbetlerine gider, not alırdım. Bir sohbet esnasında baktım ki Oflu Allame Dursun Efendi hoca-

mız şadırvanın kenarındaki ağaca bir eliyle yaslanmış, İskender Efendi'yi dinliyor. Yanına vardığımda öğrendim ki, gemiyle Of'tan İstanbul'a gidiyormuş, abdest tazelemek için mola esnasında gemiden inmiş. Ayaküstü, müftümüze kulak verince vaaz dikkatini çekmiş bir müddet dinledikten sonra bizlere, “Bu adam kimdir?” diye sordu. Bizler de “Müftümüz” deyince, “Sizin iyi müftünüz var. Kıymetini bilin.” buyurup ayrıldı.

Dinsiz Bir Adama Efendi Denmez

İkamet ettiğimiz belde Engiz'de İskender Efendi'nin Batum'dan hemşerisi olan “.... Efendi” adında bir zat vardı. “Namaz kılmaz, camiye girmez. Dinsizmiş gibi bir hayat yaşardı.”. Büyük bir çiftliği olduğundan herkes ona “.....Efendi” derdi. Bir gün bana “Kamil! O kişiyi tanıyor musun?” diye sorunca “çıkaramadım” dedim. O, “nasıl olur? Sizin orada yaşıyor.” dedi. Bunun üzerine “Falan Efendi mi?” deyince “evet” o, dedi. Daha

İskender Efendi, fevkalade müdellel ve hikmetli vaaz ederdi. O konuşurken sanki İbn Hacer'in el-Isabe, İbn Esir'in Usdu'l-Gabe, Zehebî'nin Siyer-u A'lamî'n-Nubela gibi kitapları gözü önünde açık, oradan konuşuyor, siz de dinliyorsunuz gibi bir duyguya kapılırdınız.

sonra namaz kılmayan adama millet “efendi” dese de sen diyemezsin. Sen dinsiz bir kişiye efendi dersin İslam'ı tazim etmekle emr olunan bir mümin olarak tersini yapmış olursun.” daha sonra ise

وَمَنْ يُعْظَمُ شَعَائِرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ

“Kim Allah'a ait alametlere saygılı davranırsa, bu kalplerin takvâlı olmasındandır.”² ayeti kerimesini okudu.

Kitaplar

İskender Efendi fevkalade müdellel ve hikmetli vaaz ederdi. O konuşurken sanki İbn Hacer'in el-Isabe, İbn Esir'in Usdu'l-Gabe, Zehebî'nin Siyer-u A'lamî'n-Nubela gibi kitapları gözü önünde açık, oradan konuşuyor, siz de dinliyorsunuz gibi bir duyguya kapılırdınız.

² Hac, 32.

Misâk-ı Millî'nin TBMM'de Kabûlü

Misak-i Milli'den Verilen İlk Taviz: Batum

İskender Efendi Batum'a hasretti. Memleketini anınca çok duygulanırdı. Malumunuz Batum beşyüz yıl Osmanlı idaresinde kaldı. Türkiye 1921'de imzalanan Moskova Antlaşması ile Batum'u bıraktı. Batum Misak-i Milli'den verilen ilk tavizdir. Batum'la birlikte Ahıska da elimizden çıktı. İskender Efendi Sovyet işgalinden önce Batum'da beş yüz bin insan yaşadığını bunun yüz elli bininin şehirde geri kalanının köylerde ikamet ettiğini, hepsinin de Ehl-i Sünnet olduğunu ifade ederdi.

Sovyet Zulmü

Sovyetler o zavallı Müslümanların hem hürriyetini hem bütün mülkünü gasp etti. Müslümanlarda hiçbir şey bırakmadı. Baskılar ve ölümler artınca İskender Efendi 1931'te arkadaşlarıyla birlikte Türkiye'ye iltica etti. 1967'ye kadar

Müslümanlar hiçbir şekilde Batum'la haberleşemedi. Baba oğlundan, anne kızından haber alamadı. 1967'de bir parça rahatlama oldu. O zaman burada olanlar akrabalarına mektup yazabildi. Ondan önce mektup yazmaya korkarlardı. Bugün Doğu Türkistan'ın maruz kaldığı zulmün bir benzeri Kafkaslarda yaşandı.

Mektup bir Rus yetkilinin eline geçse belki de onu alanı öldürürdü. Muhacirler akrabalarını koruyabilmek için mektup dahi yazamazdı. İki ülke arasında muhabere serbest olunca birgün bir hemşerisi Batum'da kalan ailesine mektup yazar, kızlarına tesettürü, namazı, orucu hatırlatır. Ne kadar para isterlerse gönderebileceğini sadece İslam'ı bırakmamalarını onlara tembih eder. Kızları cevabi mektubta şöyle der: "Baba sen nerede yaşıyorsun, hayatın gerçeklerini göremeyeceğin bir yere mi hapsedildin. Sovyetler-

**İskender Efendi
Batum'a hasretti.
Memleketini anınca
çok duygulanırdı.
Malumunuz Batum
beşyüz yıl Osmanlı
idaresinde kaldı.
Türkiye 1921'de
imzalanan Moskova
Antlaşması ile
Batum'u bıraktı.
Batum Misak-i
Milli'den verilen ilk
tavizdir. Batum'la
birlikte Ahıska da
elimizden çıktı.
İskender Efendi
Sovyet işgalinden
önce Batum'da
beş yüz bin insan
yaşadığını bunun
yüz elli bininin
şehirde geri kalanının
köylerde ikamet
ettiğini, hepsinin de
Ehl-i Sünnet olduğunu
ifade ederdi.**

de -haşa- Allah olur mu? Burada ilk mektepte dinsizliği telkin ederler." diye cevap vermiş.

Elveda

O yıllarda 65 yaşında emeklilik zorunluluğu olmadığından İskender Efendi, 1966'ya kadar müftülüğe devam etti. Diyanet onu 66'da re'sen emekli etti. Yerine ise Erzurumlu Ya-

İhsan Efendi

şar İşcan'ı gönderdi. O da İskender Efendi'nin ilmi derinliğini bildiğinden vazifeyi teslim almak için daireye gitmeye haya ediyor, Samsun'da dönüp duruyordu. Nihayet İskender Efendi kendisine takdim edilen yazıyı memur vasıtasıyla yakın dostu Avukat Kemal Efendi'ye gönderdi. Gözü kapıda memuru bekledi. Nihayet memur içeri girdiğinde "Hocam avukat bey, 'Hocam vazifeyi bıraksın. Yapacak bir şey yok" dedi. Aldı bastonu tahta merdivene tak tak vurarak daireden ayrıldı. Vaazlara devam etti. Bir yıl içersinde vefat etti. Cenazesinde mahşeri bir kalabalık oldu.

Hüküm: Mahmud Efendi ile tanışmanızdan bahseder misiniz?

Kamil Şenocak: Mahmud Efendi Hazretleri ilk vazifeye Of'taki köyümüzde İmam olarak başladı. O zaman on yedi yaşlarındaydı. Lakin köylü üzerinde büyük bir tesir uyandırdı. Küsleri barıştırdı. Sınır kavgalarının

önemli bir bölümüne son verdi. Milletimiz ondan o kadar etkilenmişti ki, kimi onun Kur'an-ı Kerim okumasını, kimi vaazını, kimi takvasını, kimi zühdünü, kimi hakkı söylemedeki cesaretini, kimi İslam'a göre yaşama iradesini anlata anlata bitiremezdi. Devrin iki büyük alimi Dursun Efendi ve Mehmed Rüştü Efendi'nin talebesiydi. Lakin ikisi de ona ihtiram gösterirdi.

İmam-ı Azam'dan "ma-i müsta'mel"le alakalı gelen üç farklı rivayetten birine göre ma-i müsta'mel günahları temizlemesi cihetiyle "necaset-i galiza"dır. Bu yüzden Hanefiler ma-i müsta'melden sakınır. Mahmud Efendi, bizim köyde imamlık yaparken yere düşen ma-i müsta'melin üzerine sıçramaması için dikkat eder, bir taşın üzerine çıkar, öyle abdest alırdı.

Büyük Buluşma

Efendi Hazretleri köyümüzde

Efendi Hazretleri köyümüzde vazife yaparken küçüktüm. Onunla asıl muarefemiz daha sonra oldu. Şöyleki, 1961'de Of'tan ayrılıp Sakarya/Akyazı'ya gidip yerleşen Sakine Halam'ın kızıyla evlendim. O yıllarda hem Dursun Efendi hem de Hacı Efendi'de okuyan İhsan Mehmedalioğlu da Akyazı'da idi. Babası Sefer Efendi civarda pek meşhurdu. İhsan Efendi ile birlikte Mahmud Efendi Hazretlerini ziyarette gittik. İkisi hem birlikte okumuş, hem de birlikte Ali Haydar Efendi Hazretlerine intisap etmişlerdi. Ali Haydar Efendi'nin Ahirete irtihal etmesiyle İhsan Efendi seyr-u sülükuna Mahmud Efendi ile devam etti.

vazife yaparken küçüktüm. Onunla asıl muarefemiz daha sonra oldu. Şöyleki, 1961'de Of'tan ayrılıp Sakarya/Akyazı'ya gidip yerleşen Sakine Halam'ın kızıyla evlendim. O yıllarda hem Dursun Efendi hem de Hacı Efendi'de okuyan İhsan Medhalioğlu da Akyazı'da idi. Babası Sefer Efendi civarda pek meşhurdu. İhsan Efendi ile birlikte Mahmud Efendi Hazretlerini ziyarete gittik. İkisi hem birlikte okumuş, hem de birlikte Ali Haydar Efendi Hazretlerine intisap etmişlerdi. Ali Haydar Efendi'nin Ahirete irtihal etmesiyle İhsan Efendi seyr-u sülükuna Mahmud Efendi ile devam etti.

"Kabul Edildim"

O yıllar Efendi Hazretleri için sıkıntılı idi. Ona farklı cihetlerden tazyikler vardı. Hasbi Müslümanlar bizzat oralarda bekler, muhafızlık yapardı. İsmailağadaki buluşmamızda içimde ondan ders alma iştiağı oluştu. Bana tasavvufla münasebetimi sordu. Uğurlu'da talebe iken Mapsinolu Ahmed Efendi'den ders aldığımı söyleyince, "Ben de ilk tarikat dersimi ondan aldım. O da Nakşibendi, bu da. Lakin oranın devamı yok." İstihare ettim. Anlatınca "Tamam" dedi. Talebeliğe kabul edildim. Kendisinden ders alma bahtıyarlığına erdim.

Plakçı Dükkanı

1965'te de bu fakire Samsun ve civar illerde ders verme ve değiştirme yetkisi verdi. Kendileri her yıl "Emr-i bi'l-Maruf" seyahatine çıkar Samsun'a da uğrardı. Günde on yerde konuşur, yine usanmazdı. Gençliğinde nasılsa ayaklarının onu taşıdığı ana kadar da öyle devam etti. Bir yaz günü Engiz'den Samsun'a giderken, Matasyon civarında bir plak dükkanında şarkı sesi duydu. Arabayı durdurdu. Fakire, "Kamil Efendi! Git dükkan sahibine Emr-i bilmaruf yap! Bu haram, de!" buyurdu. Marufu emretmeyi, münkere ise dur demeyi varoluş gayesi edinen Efendi

Mapsinolu Ahmed Efendi

Hazretleri böyle Allah'a(cc) isyan mahallinde hakikati tebliğ etmeden geçmeyi Hakk'a ihanet görürdü.

Şayanı Takdir Bir Hadise

Aşşıkkutlu Hocam, talebesi olan Efendi Hazretlerine intisabımı duyunca bir mektup yazarak "Bu genç yaşta tarikata girdin. Sizi tebrik ediyorum. Bense Mahmud Efendi gibi bir velinin hocası olmakla bahtıyarım. O hakiki bir şeyhtir. Sizin de ona talebe olmanız şayanı takdir bir hadisedir." dedi.

"Cenazemi Mahmud Efendi Kıldırır"

Ali Osman Kurt adında elinden tesbihini hiç düşürmeyen bir derviş vardı. Bu zat annemin amcası ağabeyim Ömer'in de kayın pederiydi. Aslen Rizeli olup, Bafra'nın Darboğaz Köyünde ikamet ederdi. Rahatsızlanınca ağabeyim köyüne gitti. Ben de haberdar olunca köye vardım. Sekerat halindeydi. Beni görünce, "Kamil Efendi! Cenazemi sen yıka, tezkiye mi Müftü Müslim Efendi yapsın." diye vasiyyet etti.

"Namazımı da Mahmud Efendi kıldırır." diye temenni de bulundu.

Efendi Hazretleri Geliyor

O tarih bugün olduğu gibi telefon gibi cihazlarla muhabere imkanı yoktu. Olsa da Efendi Hazretleri her dervişin cenazesine nasıl gidebilirdi. Tam ayrılırken ruhunu teslim etti. Ağabeyim "Git, kefeni hazırla. Selaları okut, yarın namaza gel" dedi. Takdiri ilahi, Mahmud Efendi her yıl olduğu gibi yine Karadeniz'e emri- bi'l-maruf'a çıkmış, gece yarısı da bizim ev diye birkaç ev ilerde "Ömer Dede" dediğimiz baba dostu bir zatın evine gitmişti. Merhum İhsan Medhalioğlu Hocamız minübüsten inip, "Kamil Hoca!" diye birkaç defa bağırınca Ömer DEDE uyanıp "Kimsiniz?" diye sordu. İhsan Efendi "Mahmud Efendi ve talebeleri" cevabını verdi. Karşısında bir minübüs sarıklı insanı gören Ömer Dede heyecanla sağa sola giderken hanımı "Hacı nedir bu telaş, kim geldi?" diye sorunca Ömer Dede, "Hanım sükuttur. Büyük adamlar geldi. Hepsi de sarıklı." cevabını verdi. Bu sözleri duyan Efendi hazretleri ve hocalar tebessüm ediyor,

İhsan Efendi de Ömer Dede'yi teskin ediyordu. O ise heyecandan şalvarını giymeyi unutmuş şalvar omuzunda, pijamayla misafirlerin yanına geldi. Efendi Hazretleri, "Kamil Efendi nerede?" diye sorunca, "Hasta olan dedesini ziyarete gitti." dedi. Efendi, "Siz rahat olun. Biz evde zaten kalmayız. Caminin anahtarı siz de varsa bize camiye açar mısınız?" dedi. Ömer Dede anahtarı alıp, camiye açtı. Onları yerleştirip, "Bizim eve geldi." Gece üç sularıydı. Sesini duyunca pencereye çıktım. Beni görünce sevindi, "Ula Hoca! Sen nerdesin? Büyük büyük adamlar geldi. Çabuk camiye gel" dedi. O beni köyde zannetmişti. Geldiğimi görünce çok rahatladı. Hazırlanıp camiye geçtim. Efendi Hazretleriyle görüştüm. Ali Osman dedeyi ve vefatı esnasındaki "Cenazemi Mahmud Efendi kıldırır" şeklinde ki temennisini kendisine arz ettim. "Olur, cenazeye iştirak edelim. Sabah Bafra'ya marufa gidelim, oradan da cenazeye geçelim." buyurdu. Kahvaltıdan sonra Bafra'ya gittik. Efendi Hazretleri, "Sen git cenazeyi yıka. Hazırlıkları yap. Biz de o vakte kadar Bafra'da dolaşp 'Emr-i bi'l-maruf' yapalım, yanımızda bırakacağın rehberle namaza doğru köye gelelim." dedi. Köylüler Ali Osman dedenin niyazını bilirdi. Namaza doğru bir de baktılar ki Mahmud Efendi Hazretleri talebeleriyle geliyor. Müftü tezkiyeyi yaptı. Efendi Hazretleri

namazı kıldırdı. O zaman bütün varlığımla şu ayet-i kerimedeki tecelliye tekrar bir daha şahit oldum:

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي

"Kullarım sana beni sorduklarında bilsinler ki şüphesiz ben onlara yakınım, bana dua ettiğinde dua edenin niyazına karşılık veririm. Şu halde onlar da benim emirlerime icabet etsinler."³ Allah Azze ve Celle emirlerine icabet eden kullarının dualarına icabet eder.

Mahmud Efendi ve Yüzbaşı Eyüb Sabri Bey

Hüküm: Askerlik yıllarınıza dair neler söylersiniz?

Kamil Şenocak: Babam beni altı yaş küçük yazdırmıştı. Bu yüzden askere 1967 yılında gittim. Acemi birliğim Manisâ'da idi. Efendi Hazretlerinin duasına almak için önce İstanbul'a uğradım. Pendik'in yukarısında bir yaylada olduğunu öğrenince oraya geçtim. İhsan Efendi ve daha başka hocalarla orada çadırda kalıyor, ilmi meseleleri müzakere ediyorlardı. Askerlikten bahsedince "Sakallarını kesme! Onlar içerde kestirirler. O zaman sen Allah Teala katında sakallıymışsın gibi bir muamele görürsün." Buyurdu. Kendisi de askerlik vazifesi için Bandırma'ya gittiğinde kışlaya sakallı bir

³ Bakara, 186.

halde girer. Sakallı bir askerin dolaştığını gören yüzbaşı Eyüb Sabri Bey, "Asker! Buraya gel" diye Efendi Hazretlerini çağırır. "Niçin sakallarını kesmedin?" diye sorunca, "Ben kesersem mesul olurum. Siz keserseniz mesuliyet benden düşer." der. Bu ifadelerden fevkaledede etkilenen Yüzbaşı Eyüb Sabri Bey, Efendi Hazretlerini ibadetlerini rahatlıkla yapabilmesi için çamaşırhane'ye verir. Altı ay kadar orada kalır. Mesele anlaşıncı Mahmud Efendi'yi İzmit tarafına gönderir.

Efendi Hazretlerinin yüzbaşı tarafından himaye edildiğini öğrenen tabur komutanı yüzbaşıya eve gitmeme cezası verir. Birkaç gün sonra da komutanın annesi vefat eder. Yüzbaşıyı çağırıp "Annem vefat etti. Ne yapmam gerekir?" diye sorunca, Yüzbaşı "Kur'an-ı Kerim okuyacaksın" deyince komutan "Ben okuyamam, sen gel oku" der. Yüzbaşıyı evine davet eder. Yüzbaşı "bana kışladan ayrılmama cezası verdiniz." deyince Komutan, "Şimdi de cezayı kaldırdım." şeklinde mukabelede bulunur. Eyüb Sabri terfi eder Malatya'ya tayin olur. Orada da İhsan Efendi ile beraber olur, ondan ders okur.

"Sakallarını Kesme!"

Huzurunda ayrılırken bana, "Sakın namazlarını bırakmayasın! Tarikat dersini ise askerî hizmetlerden

vakit bulabilirsen yap.” buyurdu. Bir gün sonra Manisa’ya vardım. Buyurduğu gibi yaptım. Kışlaya sakallı girdim. Orada berbere götürüp sakalımı kestiler. Elhamdülillah namazlarımı hiç aksatmadım.

Birkaç günlük askerim... Yemek borusu çalmış, bense öğle arasında dışarda namaz kılıyorum. İki asker de gelince cemaat olduk. Haliyle yemeğe geç kaldık. Bundan dolayı bir çavuş cemaat olan askerlere değil de doğrudan bana ceza verdi. O zaman akşam yemeklerinde mektuplar dağıtılırdı. Benim de adım okundu. Ağabeyim Ömer Şenocak bir mektup göndermiş. Mektubunda Bafra Müftüsü İlyas Eyüboğlu’nun oğlu Salih’in Muhabere Taburunda Başçavuş olduğunu yazmıştı. Yemekten sonra Muhabere taburuna gittim. Askerlere “Salih Başçavuş’la görüşmek istediğimi söyleyince. Ona burada “Salih baba” denir dediler. Öğrendim ki izine çıkmak için yarbayın yanına gitmiş. Askerler, “Odasına git! Açıkça son bir daha odasına uğrayabilir.” dediler. Gittim biraz sonra geldi. Beni görünce “Sen Dursun Ali Dayı’nın oğlu musun?” dedi. Babamdan ev yaparken tuğla almışlar. Bu cihetle babama benzeterek beni tanıdı. Mevzuyu anlattım. Namaz kılmakta zorlandığımı söyledim. Bizim taburu arayıp nöbetçi Cevdet Başçavuş’a meseleyi izah etti. Gittim o da akşam dersinde bütün askere “Burası peygamber ocağıdır. İsteyen namaz kılmada serbesttir.” dedi. Sonradan Cevdet Başçavuş’un da beş vakit namaz kıldığını öğrendim.

Her şeyin bir bedeli olur da rahmetin bir bedeli olmaz mı?! Namaz kılmaktan dolayı ceza aldığım günün gecesinde Allah Teala vesileler yaratarak namaz yolunu sonuna kadar açtı.

وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا

“Kim Allah’ın rızasını kaybetmekten korkarsa, Allah ona bir çıkış yolu gösterir.”⁴ Ayet-i kerimesinin binler tecellisini Mümin kullarına gösteren Rabbimize hamd olsun.

⁴ Talak, 2.

Elim Niye Kalktı?

Usta birliğim Kırklareli 33. Piya-de tümenindeydi. Sıhhiye taburunda kantinci oldum. İsmail Kalay adında Trabzonlu bir albayımız vardı. Ramazanda gazinoyu mescide çevirdi orada teravih namazı kıldırırdım. Hakaniyetli bir kumandandı. Sabah namazı vakti gelir bütün tümeni dolaşırdı. Askerin içinde vazife icra ederdi. Taburda Mahmut adında bir başçavuş vardı. Hoca olduğumdan dolayı benden hoşlanmazdı. Birgün Kırklareli’ne gidip bir araba meyve alıp, geldim. Boşaltmaya başlayınca çaycı gelip “Mahmutbaşçavuş seni istiyor.” dedi. Ben de arabayı boşaltıp geliyorum. Yoksa bütün meyve yağmalanır” dedim. Meyveyi indirip, yerleştirdim. Gitmeye hazırlanırken Mahmud Başçavuş geldi. Hazır ol vaziyeti aldım. Bağırmağa başladı. Gittikçe bağırmanın dozu artıyordu. Bir ara dinime, imanına sövmeye başlayınca nevrime döndü. Elim bir kalktı, indi. Dili kesildi, çenesi, üzeri hep kan oldu. O halde ayrıldı. Sabah olunca Tümen komutanı olan Albayın yanına gitti. Biraz sonra posta gelip “Albayım seni emrediyor.” dedi. İçeri girip asker selamı verdim. Albay “Sen onbaşısın.

Komutana vurulmayacağını bilmiyor musun? Nasıl böyle yaparsın?” dedi. Komutanım, “Dinime, imanına sövünce kendimi kaybettim.” deyince sürekli başını sağa sola sallayan Albay bu defa yukarıdan aşağıya doğru sallayarak Mahmud Başçavuş’a, “Sen nasıl askere söversin. Hem de dinine ve imanına?! Senin askerden tek bir farkın var onlar tümende kalıyor, sen evine gidiyorsun. Rütbeni sökecek, kırk gün sana ev yasağı vereceğim.” dedi. Başçavuş mevzuyu Albay’a anlatıp, oradan mahkemeye taşıyacaktı. Lakin Albayın bu metin duruşu karşısında sarsıldı. Yüz bulamadı. Albay bana dönüp, “Bunlar İslam’ı bilmez. Sana bir şeyler derslerse sen onlara karşılık verme. Bana bildir.” dedi.

Bizden önce zarar eden kantin Allah Teala’nın inayetiyle çok kâr etti. İki buçuk yıl devam eden askerlik vazifemin nihayetinde yine aynı camiye dönüp tedrisata devam ettim.

Her Yıl Hac

Hüküm: Her yıl Hacc’a gittiğiniz söyleniyor. İlk Hacc’a ne zaman nasıl gittiniz?

Kamil Şenocak: Hocam her yıl Hacca gider, hem irşad hizmetinde

bulunur, hem de fetva verirdi. Bu hizmetten para almaz, “Kamil! Bizi Hacca götürsünler kafi. Bu, ibadettir. İbadetten para alınmaz.” derdi. İlk olarak Hacc'a 1969'ta beş bin lira ödeyerek gittim. Diyanet ise 1980'den sonra Hacı götürmeye başladı. Önceden şirketler vardı. Bizim bu bölgede de büyük bir şirket vardı. Onunla giderdim. Altı defa Hocamla birlikte Hac nasib oldu. Rabbim 69'tan 2017'ye kadar -80 darbesinde bir yıl hariç- fasılasız gitmeyi ihsan eyledi.

Arafat'ta “Ah!”

Hac büyük bir ibadettir. Zevkine erenler ondan geri kalamaz. Varını yoğunu o yolda feda eder. Hac zahirde bir şehirden Haremeyne hakikatte ise dünyadan ukbaya gidiştir. Haremeyn'de çok hallere, derin müminlere şahit oldum. Saçı başı dağınık nice adamın kerametini gördüm. Bir defa Arafat'ta abdestini tutamayan bir zat yanındaki tarafından itildi. Yere düşen zat, itene şöyle dönüp bir bakıverdi. Biraz sonra oturup tavuk yiyen adamın boğazına kemik kaçtı. Gözümüzün önünde tekme atan adam çırpına çırpına can verdi. Orası Arafat, orası Sultanında, gedanında iki parça

elbiseyle aynı safta Allah Teala'ya iltica makamı. Oranın dalı koparılmaz, hayvanı avlanmaz da orada insan incitilir mi?

Hacı Bayram'da Dökülen Gözyaşları

Hüküm: Hacca ulaşım nasıldı?

Kamil Şenocak: Otobüslerle giderdik. Yıllarca Suriye'den gittik. Daha sonra güzergah değişti, Irak üzerinden gitmeye başladık. 90 yılından sonra ise uçakla hac başladı.

Hüküm: Hacta unutmadığınız hatıralar bağlamında neler söylersiniz?

Kamil Şenocak: Samsun'dan Hacı götürən ilgili şirketin çok sayıda hacısı vardı. Üç otobüsü de bu fakir ayarlamıştı. Planlar yapıldı. Hacılar yerleştirildi. Doğrudan şirkete yazılan baba oğul iki Çingene kardeşimiz de Samsunlu bir hocamızın otobüsüne düştü. Lakin otobüstekiler bu iki kardeşimizi arabalarına istemiyormuş. Toplantıda şirketin sahibi “Bunları senin arabana alır mısın?” dedi. “Elbette ki alırım. İslam olduktan sonra ha köylüm ha çingene ne farkı var. Biz üstünlüğün takvada olduğunu bütün bir beşeri-

yete bildiren Hz. Kur'an'ın indiği o mukaddes mekana gidiyoruz.” diye karşılık verdim. Otobüsler ayarlandı. Hacılar yerleşti. Bir uğurlama merasiminin ardından Samsun'dan ayrıldık. Evvela Ankara'da Hacı Bayram-ı Veli Hazretlerinin kabrine uğradık. Ziyaretler yapıldı. Hacıların bir kısmı camide, bir kısmı otobüslerde istirahat etti. Sabah namazından sonra otobüslerde toplandık hareket edeceğiz, sayımlar yapıldı. Lakin bazı Müslümanların otobüslerinde olmalarından endişelendiği o iki Çingene kardeşimiz yoktu, hiçbir yerde bulamadık. Birkaç arkadaşla aramaya başladık. Nihayet Hacı Bayram Hazretlerinin kabrine girdim. Bir de ne göreyim baba oğul kendilerinden geçmiş hüngür hüngür ağlıyor. Hac boyu birlikte olduk. Onların aşkını vecdini unutamam. Halleri bana Allah Rasulü'nün şu hadisi şerifini hatırlatırdı:

رُبُّ أَشْعَثَ، مَدْفُوعٌ بِالْأَبْوَابِ لَوْ أَقْسَمَ عَلَى اللَّهِ لَأَبْرَهُ

“Saçı-başı dağınık, kapılardan kovulan nice kimseler var ki yemin etse, Allah yemininin yerine getirir, onu temize çıkartır.”⁵ devam edecek

Devam edecek...

⁵ Müslim, H. No: 2622.

ÖZEL KÜLLİYAT ANADOLU ERKEK LİSESİ ÖĞRETMEN ALIMLARINA DEVAM ETMEKTEDİR

(MATEMATİK, İNGİLİZCE, KİMYA)

İRTİBAT NUMARASI:
0536 476 37 20

OKULLA BİRLİKTE *Hafızlık Eğitimi*

Kayıtlarımız Başlamıştır.

Program Samsun'da Olup
4.Sınıf'dan 5.Sınıf'a Geçen Erkek
Öğrenciler İçindir.

Adres: Yenimahalle mah. 3076 sok.
no:10 Atakum/Samsun

İrtibat;

0530 304 84 47
0537 619 06 29

يعلن مركز
الدراسات العلمية والفكرية
(إفام)

عن افتتاح التسجيل
للعام الدراسي
(2022 - 2021)

وافتاح شعبة خاصة للطلاب العرب
لدراسة العلوم الشرعية والعربية
(الدراسة داخلية)

الأعمار المطلوبة
(15-18) سنة

يرجى التواصل معنا مباشرة عبر الرقم : +90 534 390 68 55

KÜLLİYAT
KIZ
LİSESİ

ÖĞRENCİ ALIMINA BAŞLIYOR

GEÇEN YIL SADECE ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİ
KABUL EDEREK EĞİTİM HAYATINA BAŞLAYAN
KÜLLİYAT KIZ OKULLARI BU SENE LİSE
ÖĞRENCİLERİNİ DE KABUL EDİYOR!

NOT: OKULUMUZ SAMSUN'DA EĞİTİM VERMEKTEDİR.

KÜLLİYAT
KIZ OKULLARI

DETAYLI BİLGİ İÇİN İRTİBAT NUMARASI: +90 533 743 94 77

İFAM 2021-2022 EĞİTİM ÖĞRETİM DÖNEMİ BAŞVURULARI BAŞLADI

ÖRGÜN OKUYAN ÜNİVERSİTE
ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK 5 YILLIK
İSLAMİ İLİMLER PROGRAMININ
UYGULANDIĞI İFAM'DA EĞİTİM
GÖRMEK İSTEYEN KARDEŞLERİMİZ
İÇİN BAŞVURULAR BAŞLAMIŞTIR.

*Tüm şubeler ve başvurular hakkında detaylı bilgi
için ifam.org.tr sitesini ziyaret ediniz.

BAŞVURU TARİHİ

06.08.2021

06.09.2021

PROGRAM ERKEK
ÖĞRENCİLERE
YÖNELİK OLUP

YATILIDIR

0530 119 42 55
0534 072 84 40
0546 760 55 02

İFAM
İlimi ve Fikri Araştırmalar Merkezi
مركز الدراسات العلمية والفكرية

Merkez ve Şubelerimiz:

SAMSUN (MERKEZ ŞUBE)

0530 119 42 55 - 0534 072 84 40 -
0546 760 55 02

İSTANBUL

ABDULLAH KADIOĞLU - 0 539 242 59 97

ÜSKÜDAR

BEHÇET GÜNDÜZ - 0 538 642 80 17

ANKARA

YUSUF ZİYA MERMERTAŞ - 0 546 949 26 61

BURSA

HAMZA AKGÜL - 0 505 976 43 30

ÇANAKKALE

AHMET YÜCE - 0 544 214 48 71

ÇORUM

MEHMET POLAT - 0 506 051 66 97

DENİZLİ

BÜNYAMİN BURSA - 0 544 433 24 94

DÜZCE

FAHRİ TEPE - 0 553 444 32 86

ERZURUM

ERTUĞRUL SOYTÜRKOĞLU - 0 554 727 19 55

ESKİŞEHİR

ABDURRAHMAN GÜLMEZ - 0 505 030 86 83

İZMİR

ABDULKERİM KOÇYİĞİT - 0 545 290 72 93

KONYA

İBRAHİM OKUR - 0 546 696 19 90

MUŞ

BURHAN YILDIRIM - 0 544 932 01 82

SAKARYA

ENES GÜR - 0 553 448 28 42

TOKAT

GALİP YİĞİT - 0 537 526 30 56

TRABZON

AHMET KAVAK - 0 534 324 92 06